

RADIOAKTÍV HULLADÉKOKAT KEZELŐ KFT.
ZÁRÓTANULMÁNY
2015

KÖZVÉLEMÉNYKUTATÁS
PÜSPÖKSZILÁGYI TÉRSÉG

Szocio-Gráf

Piac- és Közvélemény-kutató
Intézet

7624 Pécs, Nagy Jenő u. 12.
tel/fax: (36)72/333-414, 511-704
web: www.szociograf.hu
e-mail: szociograf@szociograf.hu

TARTALOM

1. Bevezetés	4
2. A módszer, a minta.....	4
3. A Püspökszilágy térségében működő hulladéktárolóval kapcsolatos alapismeretek.....	5
3.1. A tároló létezésére vonatkozó ismeretek.....	5
3.2. A tárolót működtető szervezetre vonatkozó ismeretek	7
4. A nukleáris energiatermelés és a nukleáris hulladékok kezelése.....	8
4.1. Nukleáris energiatermelés támogatottsága.....	8
4.2. Nukleáris energia vs. egyéb energiaforrások	9
4.3. Nukleáris energia termelésének megítélése egy biztonságos radioaktív hulladékkezelés függvényében	11
4.4. A nagy aktivitású radioaktív hulladék elhelyezésével kapcsolatos nézetek.....	12
4.5. Javaslatok a Magyarországon eddig keletkezett radioaktív hulladékok elhelyezésére. 15	
4.6. Az egyes tagállamok és az EU szerepe a radioaktív hulladékok kezelésében; a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezése Magyarországon	15
4.7. A radioaktív hulladékokkal kapcsolatos objektív ismeretek.....	18
4.8. A radioaktív hulladékok kezelésének országos gyakorlatára vonatkozó ismeretek.....	19
4.9. A radioaktív hulladékok jellemzői	20
5. Radioaktív Hulladékokat Feldolgozó és Tároló (RHTF).....	21
5.1. A beszállító intézmények ismertsége	21
5.2. Az RHTF megnyitásának időpontja	22
5.3. A szabad tárolókapacitásról alkotott vélemények	23
5.4. A tárolóban folyó beruházások.....	23
6. A tároló működéséből fakadó hatások	24
6.1. A működésből származtatott lakossági előnyök egyéni/családi szinten	25
6.2. A működésből származtatott lakossági hátrányok egyéni/családi szinten	26
6.3. A működésből származtatott lakossági előnyök település szinten.....	26
6.4. A működésből származtatott lakossági hátrányok; település szinten.....	28
6.5. A tároló idetelepítésének hatása a településre az elmúlt évtizedekben	29
7. A biztonsággal kapcsolatos attitűdök	29
7.1. Személyes félelmek.....	29
7.2. A tároló működéséhez köthető veszélyforrások.....	31
7.3. A tároló biztonságának megítélése.....	32
8. A tárolóval kapcsolatos információszolgáltatás	32
8.1. A tájékoztatással való elégedettség	32
8.2. Bővebb információk igénye a tárolóban folyó beruházással kapcsolatosan	34
9. Információs csatornák	35
9.1. Az eddig összegyűjtött információk csatornái	35
9.2. A hitelesnek tartott információs csatornák	36
9.3. A leginkább közérthetőnek tartott információs csatornák.....	37
9.4. Az információs csatorna, amelynek elsősorban feladata lenne a tájékoztatás	37
9.5. Az információs csatorna, amelytől várják a tájékoztatás	38
9.6. A Pakson létesített bemutatóterem	39
10. Az Izotóp Tájékoztató Társulás; ismeretek, várakozások, értékelés	39
10.1. Ismeretek, információk.....	39
10.2. Hiányérzet (elvárások) a Társulás tevékenységével kapcsolatban.....	41
10.3. A társulás tevékenységének („hasznosságának”) értékelése.....	41
10.4. A Kisnémediben létesített bemutatóterem	42

10.5. Néhány rendezvény, tájékoztatás ismertsége	43
10.6. Az ITT településein a Központi Nukleáris Alapból finanszírozott fejlesztések ismertsége.....	44
10.7. Kérdések az RHK Kft-hez.....	46

RADIOAKTÍV HULLADÉKOKAT KEZELŐ KFT.

KÖZVÉLEMÉNYKUTATÁS PÜSPÖKSZILÁGYI TÉRSÉG ZÁRÓTANULMÁNY

1. Bevezetés

2015. áprilisában a Szocio-Gráf Piac- és Közvélemény-kutató Intézet az RHK Kft. megbízásából ismét vizsgálatot végzett az ITT-hez tartozó településeken a tárolóval kapcsolatos lakossági véleményekről. Felmérte a püspökszilágyi kis és közepes aktivitású hulladéktárolóval kapcsolatos lakossági véleményeket, a lakosság ismereteit, tapasztalatait a tárolóval kapcsolatos fejlesztésekkel, egyéb történésekkel összefüggésben. A felmérésben összehasonlítottuk az idei vizsgálat eredményeit, a korábban felmért adatokkal, megnéztük mennyiben és milyen irányban változtak a lakossági attitűdök.

2. A módszer, a minta

A kutatás módszerül ezúttal is a személyes jellegű kérdőíves interjúkat választottuk. A háztartások kiválasztása ebben az évben is az ún. *sétálós módszerrel* történt, ahol a kérdezőbiztos a településeken egy kijelölt helyről indulva előre meghatározott kiválasztási módszer szerint kereste fel a háztartásokat, amelyet útvonalnaplóba rögzített.

A minta főbb háttérváltozók szerinti megoszlását a következő táblázat szemlélteti.

1. számú táblázat

A minta megoszlása főbb háttérváltozók szerint

Nemek szerinti megoszlás		
férfi	398 fő	49,6%
nő	404 fő	50,4%
<i>összesen</i>	<i>802 fő</i>	<i>100,0%</i>
Életkor szerinti megoszlás		
18-39 év	217 fő	27,0%
40 – 49 év	160 fő	20,0%
50 – 59 év	157 fő	19,6%
60 év és a felett	268 fő	33,4%
<i>összesen</i>	<i>802 fő</i>	<i>100,0%</i>
Iskolai végzettség szerinti megoszlás		
maximum 8 általános	128 fő	16,0%
szakmunkásképző, szakiskola	299 fő	37,3%
érettségi	281 fő	35,0%
felsőfokú	94 fő	11,7%
<i>összesen</i>	<i>802 fő</i>	<i>100,0%</i>

Települések szerinti megoszlás		
Kisnémedi	115 fő	14,3%
Órbottyán	352 fő	43,9%
Püspökszilágy	120 fő	15,0%
Váchartyán	150 fő	18,7%
Váckisújfalu	65 fő	8,1%
<i>összesen</i>	<i>802 fő</i>	<i>100,0%</i>

A tanulmányban a háttérelmézések során csak azokat az statisztikai összefüggéseket ismertettük, amelyek a khi-négyzet próba és varianciaanalízis során szignifikánsnak bizonyultak. Ez alól kivétel a települések szerinti összehasonlítás, amellyel összefüggésben minden esetben közöljük az adatokat.

Az átlagértékek kiszámításakor minden esetben figyelmen kívül hagytuk a 0 értékkel szereplő „nem tudja” válaszokat.

2. számú táblázat

A mintára vonatkozó adatok település és háztartás szerint

települések	*lakónépesség száma	*háztartások száma	2015-as minta	minta / háztartások száma
Kisnémedi	700 fő	300	115 fő	38,3%
Órbottyán	7182 fő	2950	352 fő	11,9%
Püspökszilágy	755 fő	300	120 fő	40,0%
Váchartyán	1799 fő	650	150 fő	23,1%
Váckisújfalu	474 fő	160	65 fő	40,6%
<i>összesen</i>	<i>10 910 fő</i>	<i>4 360</i>	<i>802 fő</i>	<i>18,4%</i>

3. A Püspökszilágy térségében működő hulladéktárolóval kapcsolatos alapismeretek

Kérdőívünk első részében felmértük, hogy a települések lakói milyen alapvető ismeretekkel rendelkeznek a hulladéklerakót, annak tevékenységét illetően.

3.1. A tároló létezésére vonatkozó ismeretek

A Püspökszilágy térségében működő hulladéktároló működéséről az érintett térségben élők 91,8%-a (736 fő) tudott (a fennmaradó 8,2%, 66 fő nem).

A 2013-mas felméréskor magasabb (94,6%-os) ismertséget mértünk, 2011-ben 93,5%-ot.

Szignifikáns különbségek háttér-információi bontásban:

- A településeken eltérő ismertségi arányok születtek. Órbottyánban mértük a legalacsonyabb ismertségi szintet ezúttal is.

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	96,5%	100,0%	100,0%
Órbottyán	83,2%	98,4%	88,1%
Püspökszilágy	100,0%	93,6%	100,0%
Váchartyán	98,0%	100,0%	100,0%
Váckisújfalu	100,0%	90,6%	100,0%
teljes minta	91,8%	94,6%	94,6%

- A 18-29 éves korcsoport szignifikánsan kisebb arányban tud a tárolóról (85,7%), mint az idősebbek (91,7% és 95,6% között).

A hulladéktároló nevét a tároló létezéséről értesült válaszadóink relatív többsége nem tudta megnevezni (N=736 fő):

• nem tudja	193 fő	26,2%
• RHKK/RHK Kft./Radioaktív Hulladékkezelő Kft.	145 fő	19,7%
• radioaktív hulladéktároló/temető/lerakó/kezelő/feldolgozó	89 fő	12,1%
• atomtemető	81 fő	11,0%
• Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló/RHFT	61 fő	8,3%
• izotóp temető	24 fő	3,3%
• hulladéktemető/tároló/lerakó	23 fő	3,1%
• egyéb	22 fő	3,0%
• veszélyes hulladéktároló/lerakó/gyűjtő	19 fő	2,6%
• ITT	16 fő	2,2%
• radioaktív temető/tároló/lerakó	15 fő	2,0%
• atom (hulladék) temető/lerakó/kezelő	14 fő	1,9%
• Püspökszilágyi radioaktív hulladéktároló/kezelő/temető/valamilyen temető	13 fő	1,8%
• nukleáris hulladéktároló/kezelő/gyűjtő/stb.	4 fő	0,5%
• tároló/szeméttároló	3 fő	0,4%

Interjúalanyaink beszámoltak arról is, hogy ismereteik szerint milyen jellegű anyagokat tárolnak Püspökszilágyban (N=802 fő):

• radioaktív hulladékok	372 fő	46,4%
• veszélyes hulladékok	150 fő	18,7%
• nem tudja	132 fő	16,5%
• alacsony sugárzású hulladékok	46 fő	5,7%
• Paksról származó hulladék/ruhák	30 fő	3,7%
• orvosi hulladék	27 fő	3,4%
• vegyi hulladék	25 fő	3,1%
• izotópok	13 fő	1,6%
• hulladékok	12 fő	1,5%
• közepesen veszélyes hulladékok	10 fő	1,2%
• gyógyszerári hulladék	7 fő	0,9%
• kesztyűk	7 fő	0,9%
• kutató intézet hulladéka	4 fő	0,5%

• vegyes gépeket	4 fő	0,5%
• ipari hulladék	2 fő	0,2%
• műanyagdobozok	2 fő	0,2%
• nem aktív/erőműből származó hulladék	2 fő	0,2%
• kiégett fűtőelemeket	2 fő	0,2%
• röntgen dolgok	1 fő	0,1%
• zárt	1 fő	0,1%
• festékek	1 fő	0,1%

Megjegyzés: egy személy többféle anyagot is említhetett.

3.2. A tárolót működtető szervezetre vonatkozó ismeretek

A tárolót jelenleg működtető szervezet kilétére két lépcsőben kérdeztünk rá. Először azt tudakoltuk a lakosságtól, hogy tudja-e melyik szervezet foglalkozik a radioaktív hulladékok kezelésével és elhelyezésével. Kérdezetteink 48,8%-a, 391 fő gondolta azt, hogy tudja melyik ez a szervezet, míg 51,2% (411 fő) úgy nyilatkozott, hogy nem tudja.

Háttérelmzéseink során a következő szignifikáns összefüggésekre leltünk:

- A településeken szignifikánsan különböző arányokat mértünk:

település	%
Kisnémedi	60,0%
Órbottyán	41,5%
Püspökszilágy	60,0%
Váchartyán	52,0%
Váckisújfalu	40,0%
<i>teljes minta</i>	<i>48,8%</i>

- A férfiak 53,0%-a, a nők 44,6%-a állította, hogy tudja ki a kezelő szervezet.
- A maximum 8 általánossal rendelkezők kisebb hányada gondolta azt, hogy ismeri a kezelő szervezetet (37,5%), mint a magasabb végzettségűek (49,5% és 52,7% között).

Második lépcsőben a kezelő szervezetet ismerni vélő 391 válaszadónktól konkrétan megkérdeztük, hogy melyik ez a szervezet, mely a radioaktív hulladékok kezelésével és elhelyezésével foglalkozik.

A megkérdezettek 79,0%-a helyesen nevezte meg a kezelő szervezetet (N=391 fő):

• Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft.	309 fő	79,0%
• MVM Paksi Atomerőmű Zrt.	45 fő	11,5%
• nem tudja	17 fő	4,3%
• Magyar Energia Hivatal	13 fő	3,4%
• Nemzeti Fejlesztési Minisztérium	7 fő	1,8%

Megvizsgáltuk településenként is, hogy a 391 fő milyen arány nevezte meg helyesen a szervezetet:

- A településeken szignifikánsan különböző arányokra leltünk:

település	arányok
Kisnémedi	85,5%
Órbottyán	69,9%
Püspökszilágy	84,7%
Váchartyán	85,9%
Váckisújfalu	76,9%
teljes minta	79,0%

E ponton a kérdezőbiztosok mindenkit felvilágosítottak arról, hogy a tároló a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. kezelésében működik.

E blokk végén rákérdeztünk arra is, hogy tudja-e a lakosság, hogy a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Kft. munkája nem attól függ, hogy Magyarországon működik-e atomerőmű vagy sem, mert a keletkezett hulladékokat mindenképpen el kell helyezni. Interjúalanyaink 64,0%-a válaszolta, hogy tudja, hogy így van (513 fő), míg 36,0% nem értesült ilyen formában e tényről (289 fő).

Háttérelmzéseink során települések szerinti összehasonlításban az alábbi szignifikáns összefüggésekre bukkantunk:

- A települések arányai:

település	arányok
Kisnémedi	84,3%
Órbottyán	53,7%
Püspökszilágy	78,3%
Váchartyán	62,7%
Váckisújfalu	60,0%
teljes minta	64,0%

4. A nukleáris energiatermelés és a nukleáris hulladékok kezelése

4.1. Nukleáris energiatermelés támogatottsága

A válaszadók megközelítőleg kétharmada támogatja a nukleáris erőművekben történő energiatermelést. A teljes mértékben támogatók aránya nőtt a két évvel ezelőtt történt felmérés óta.

álláspont	2013		2015	
	fő	%	fő	%
teljes mértékben támogatja (1)	130 fő	16,3%	162 fő	20,2%
inkább támogatja, mint nem (2)	391 fő	48,9%	372 fő	46,4%
inkább ellenzi (3)	135 fő	16,9%	98 fő	12,2%
teljes mértékben ellenzi (4)	84 fő	10,5%	116 fő	14,5%

álláspont	2013		2015	
	fő	%	fő	%
nem tudja	60 fő	7,5%	54 fő	6,7%
összesen:	800 fő	100%	802 fő	100%

A válaszlehetőségek sorszámai felhasználásával (1-4.) háttérelmzéseket végeztünk.

A főbb statisztikai mutatók:

N	átlag	szórás	minimum	maximum	módusz
748	2,22	0,96	1	4	2

A 2013-mas átlag 2,13 volt (szórás 0,87).

Megjegyzés: a kisebb átlagérték pozitívabb hozzáállást mutat.

- A férfiak inkább támogatják a nukleáris erőművekben történő energiatermelést, szemben a nőkkel (2,09 a férfiak és 2,37 a nők esetében).
- Az érintett települések átlagértékeinek összevetése alapján is jelentős eltérések mutatkoztak.

település	átlag
Kisnémedi	2,32
Órbottyán	1,85
Püspökszilágy	2,27
Váchartyán	2,30
Váckisújfalu	2,28
<i>teljes minta</i>	2,22

- A maximum 8 általánossal rendelkezők kisebb mértékben támogatják a nukleáris erőművekben folyó energiatermelést (2,45), mint a magasabb végzettségűek (2,03 és 2,25 közötti értékek).
- A 60 év felettek kisebb mértékben támogatják a nukleáris erőművekben történő energiatermelést (2,40), mint a fiatalabbak (50-59 év: 2,09; 40-49 év: 2,23; 18-39 év: 2,12).

4.2. Nukleáris energia vs. egyéb energiaforrások

Ezúttal is teszteltük interjúalanyainkat a nukleáris energia felhasználásának hatásairól. Három kérdést érintettünk:

- ✓ A nukleáris energia alkalmazása lehetővé teszi az európai országok számára, hogy az energiaforrásaikat változatosabbá tegyék.
- ✓ Csökkenthetnénk az olajtól való függőséget azzal, ha több nukleáris energiát használnánk.
- ✓ A nukleáris energia egyik előnye, hogy kevesebb üvegházhatást előidéző gázt bocsát ki, mint más energiaforrások, például az olaj vagy a szén.

A válaszok megoszlása az elmúlt három kutatás során:

3. számú táblázat

A nukleáris energia mint a változatosabbá tétel egy fontos tényezője

álláspont	2015		2013	2011
teljes mértékben egyetért	337 fő	42,0%	49,4%	45,8%
inkább egyetért, mint nem	148 fő	18,5%	21,6%	16,0%
inkább nem ért egyet	123 fő	15,3%	9,3%	15,9%
egyáltalán nem ért egyet	143 fő	17,8%	11,4%	15,3%
nem tudja	51 fő	6,4%	8,3%	7,0%
összesen	802 fő	100,0%	100,%	100,0%

4. számú táblázat

A nukleáris energia mint az olajtól való függőség csökkentésének eszköze

álláspont	2015		2013	2011
teljes mértékben egyetért	338 fő	42,1%	46,5%	49,8%
inkább egyetért, mint nem	141 fő	17,6%	19,8%	16,6%
inkább nem ért egyet	148 fő	18,5%	13%	16,4%
egyáltalán nem ért egyet	121 fő	15,1%	11,9%	10,9%
nem tudja	54 fő	6,7%	8,9%	6,4%
összesen	802 fő	100,0%	100,0%	100,0%

5. számú táblázat

A nukleáris energia egyik előnye, hogy kevesebb üvegházhatást okozó gázt bocsát ki, mint más energiahordozók

álláspont	2015		2013	2011
teljes mértékben egyetért	345 fő	43,0%	51,4%	44,9%
inkább egyetért, mint nem	117 fő	14,6%	17,4%	15,9%
inkább nem ért egyet	145 fő	18,1%	9,0%	14,4%
egyáltalán nem ért egyet	122 fő	15,2%	11,4%	10,3%
nem tudja	73 fő	9,1%	10,9%	14,6%
összesen	802 fő	100,0%	100,0%	100,0%

Az alternatívákat egy folytonos skálaként értelmezve (ahol az 1-es érték a „teljes mértékben egyetért”, a 4-es pedig a „egyáltalán nem ért egyet” alternatívákat jelöli), kiszámítottuk a főbb statisztikai mutatókat és elvégeztük a háttérváltozói elemzéseket – az alábbi eredménnyel:

Főbb statisztikai mutatók:

az atomenergia ...	N	átlag	átlag2013	átlag2011	szórás	min.	max.
diverzifikációs ...	751	2,10	1,81	2,01	1,17	1	4
függőségcsökkentő...	748	2,07	1,89	1,88	1,14	1	4
üvegházhatás ...	729	2,06	1,78	1,88	1,16	1	4

Megjegyzés: a kisebb átlagérték nagyobb mértékű egyetértést mutat.

Mindhárom vizsgált tényező kapcsán romlott az atomenergia felhasználásával történő energiatermelés lakossági megítélése.

- Az érintett települések átlagértékeinek összevetése alapján jelentős eltérések mutatkoztak.

település	diverzifikációs tényező	csökkenti az olajtól való függőséget	kisebb mértékben járul hozzá az üvegházhatáshoz
Kisnémedi	2,57	2,32	2,35
Órbottyán	1,96	1,93	1,92
Püspökszilágy	2,58	2,67	2,55
Váchartyán	1,65	1,67	1,68
Váckisújfalu	1,97	2,05	2,19
teljes minta	2,1	2,07	2,06

- A férfiak inkább egyetértenek azzal az állítással, miszerint a nukleáris energia lehetőség az energiaszolgáltatás változatosabbá tételére (1,95) és alkalmazása csökkenti a nyersolajtól való függőséget (1,97), mint a nők (2,25 és 2,18).
- A felsőfokú végzettséggel (1,80; 1,89; 1,79) és a szakmunkásképzővel (1,91; 1,92; 1,95) rendelkezők inkább egyetértenek mindhárom állítással, mint az érettségizettek (2,20; 2,09; 2,10) és a maximum 8 általánost végzettek (2,52; 2,52; 2,44).
- A 18-39 évesek inkább egyetértenek az állításokkal (1,83; 1,84; 1,83), mint az idősebbek, közülük is leginkább a 60 felettiek (2,41; 2,35; 2,34).

4.3. Nukleáris energia termelésének megítélése egy biztonságos radioaktív hulladékkezelés függvényében

Ebben az esztendőben is mértük, ezúttal négyfokozatú skála alkalmazásával a lakosság hozzáállását a tekintetben, hogy miként vélekednek a nukleáris erőművekben történő energiatermelésről a radioaktív hulladékkezelés biztonságos megoldása esetén.

A pozitív fogadtatás aránya meghaladta a két évvel korábban történt felmérés mutatóit.

6. számú táblázat

A nukleáris erőművekben történő energiatermelés megítélése – a radioaktív hulladék kezelésének biztonságos megoldása esetén (N=802 fő)

álláspont	fő	2015%	2013%
teljes mértékben támogatná (1)	238 fő	29,7%	26,0%
inkább támogatná, mint nem (2)	345 fő	43,0%	40,9%
inkább ellenezné (3)	123 fő	15,3%	10,3%
teljes mértékben ellenezné (4)	58 fő	7,3%	2,6%
úgy gondolja, hogy ez a kérdés nem megoldható	--	--	11,5%
nem tudja	38 fő	4,7%	8,8%

álláspont	fő	2015%	2013%
összesen	802 fő	100,0%	100,0%

Az első négy válaszlehetőség felfogható skálaként (1-4).

Főbb statisztikai mutatók:

N	átlag	szórás	minimum	maximum	módusz
764	2,00	0,88	1	4	2

A 2013-mas átlag 1,87 volt (szórás 0,75).

Megjegyzés: a kisebb átlagérték pozitívabb hozzáállást mutat.

- A férfiak nagyobb mértékben támogatják a nukleáris erőművekben történő energia termelését, mint a nők (1,89 vs. 2,12).
- A maximum 8 általánost végzetek kevésbé támogatják a nukleáris erőművekben történő energia termelését (2,28), mint a fiatalabbak (1,91-2,00 között).
- A 60 év felettek kevésbé támogatják a nukleáris erőművekben történő energia termelését (2,17), mint a fiatalabbak (1,90-1,97 között).

Megvizsgáltuk azt is, hogy miként viszonyulnak egymáshoz abban az esetben, ha a nukleáris erőművekben történő energia termelés során keletkező radioaktív hulladékok kezelésére biztonságos megoldás születne.

A következő táblázat azt szemlélteti, hogy a nukleáris erőművekben történő energia termelést feltétel nélkül különféle módon támogatók (teljes mértékben, inkább igen, inkább nem egyáltalán nem) hányada miként viszonyult azok arányához, akik általában, minden kööttség nélkül támogatnák a nukleáris erőművekben történő energiatermelést.

7. számú táblázat

A nukleáris erőművekben történő energiatermelés általános támogatása és a feltételhez kötött támogatásainak összefüggése

	Feltételes támogatottsággal való egyetértés					összesen
		teljes mértékben	inkább támogatná	inkább ellenezné	teljesen ellenezné	
Általános támogatottsággal való egyetértés	teljes mértékben	100,0%				100,0%
	inkább támogatná	19,6%	80,4%			100,0%
	inkább ellenezné	1,0%	19,4%	79,6%		100,0%
	teljesen ellenezné	1,7%	10,3%	38,8%	49,1%	100,0%
	összesen	31,8%	44,1%	16,4%	7,6%	100,0%

4.4. A nagy aktivitású radioaktív hulladék elhelyezésével kapcsolatos nézetek

A témával kapcsolatos lakossági megítélést az alábbi attitűd-állítások felhasználásával teszteltük.

- ✓ A nagy aktivitású radioaktív hulladékkal kapcsolatos megoldást most kellene kidolgozni, és nem a következő generációkra hagyni.
- ✓ A nagy aktivitású radioaktív hulladéktól biztonságos módon meg lehet megszabadulni.
- ✓ A föld mélyében létrehozott tárolók jelentik a legmegfelelőbb megoldást a nagy aktivitású radioaktív hulladék hosszú távú kezelésére.

Az egyetértés mértékét az alábbi skála lapján mértük:

1 – teljes mértékben egyetért	2- inkább egyetért, mint nem
3 – inkább nem ért egyet	4 – egyáltalán nem ért egyet

A kérdéskörhöz viszonyuló „egyetértők” aránya mindhárom esetben csökkent a két évvel ezelőtt mért viszonyokhoz képest.

8. számú táblázat

A nagy aktivitású radioaktív hulladékkal kapcsolatos megoldás sürgető volta

álláspont	fő	2015	2013	2011
teljes mértékben egyetért	519 fő	64,7%	77,1%	85,4%
inkább egyetért, mint nem	96 fő	12,0%	7,2%	7,0%
inkább nem ért egyet	53 fő	6,6%	1,5%	2,0%
egyáltalán nem ért egyet	109 fő	13,6%	10,4%	3,4%
nem tudja	25 fő	3,1%	3,8%	2,2%
összesen	802 fő	100,0%	100,0%	100,0%

9. számú táblázat

A nagy aktivitású radioaktív hulladékkal kapcsolatos probléma biztonságos módon megoldható

álláspont	fő	2015	2013	2011
teljes mértékben egyetért	371 fő	46,3%	60,1%	44,8%
inkább egyetért, mint nem	129 fő	16,1%	12,8%	21,0%
inkább nem ért egyet	127 fő	15,8%	8,1%	14,3%
egyáltalán nem ért egyet	115 fő	14,3%	13,5%	15,0%
nem tudja	60 fő	7,5%	5,5%	4,9%
összesen	802 fő	100,0%	100,0%	100,0%

10. számú táblázat

A legmegfelelőbb megoldást a föld alatti tárolók jelentik

álláspont	fő	2015	2013	2011
teljes mértékben egyetért	347 fő	43,3%	46,20%	56,6%
inkább egyetért, mint nem	136 fő	17,0%	19,20%	20,8%
inkább nem ért egyet	142 fő	17,7%	10,60%	7,8%
egyáltalán nem ért egyet	115 fő	14,3%	14,10%	6,0%

álláspont	fő	2015	2013	2011
nem tudja	62 fő	7,7%	9,8%	8,8%
összesen	802 fő	100,0%	100,0%	100,0%

Az alternatívákat egy folytonos skálaként értelmezve (ahol az 1-es érték a „teljes mértékben egyetért”, a 4-es pedig a „egyáltalán nem ért egyet” alternatívákat jelöli), kiszámítottuk a főbb statisztikai mutatókat és elvégeztük a háttérváltozói elemzéseket – az alábbi eredménnyel:

Főbb statisztikai mutatók:

a biztonságos megoldás ...	N	átlag	szórás	min.	max.	módusz	2013	2011
...sürgető	777	1,68	1,09	1	4	1	1,43	1,56
...nem létezik	742	1,98	1,14	1	4	1	1,74	1,87
...a föld mélyén...	740	2,03	1,13	1	4	1	1,92	1,88

Megjegyzés: a kisebb átlagérték pozitívabb hozzáállást mutat.

- Az érintett települések átlagértékeinek összevetése alapján jelentős eltérések mutatkoztak.

település	a megoldás sürgető	biztonságos megoldás nem létezik	a föld mélyén kialakított tárolók a legbiztonságosabbak
Kisnémedi	2,14	1,90	2,21
Órbottyán	1,51	2,05	1,95
Püspökszilágy	2,33	1,75	2,45
Váchartyán	1,36	1,78	1,63
Váckisújfalu	1,23	2,63	2,31
teljes minta	1,68	1,98	2,03

- A férfiak inkább egyetértenek azzal, hogy létezik biztonságos megoldás a radioaktív hulladékok tárolására, mint a nők (1,89 vs. 2,08) és azzal is, hogy a föld mélyén levő tárolók a legbiztonságosabbak (1,93 vs. 2,14).
- A kor előrehaladásával kisebb az egyetértés azzal, hogy nem kell a jövő generációra hagyni a radioaktív hulladékokkal kapcsolatos megoldást (a két szélső érték 1,51 a 18-39 évesek között és 1,93 a 60 év felettek között). A 18-39 évesek és az 50-59 évesek kevésbé hisznek abban, hogy a nagy aktivitású radioaktív hulladék esetében a földalatti tárolók jelentik a legmegfelelőbb megoldást (1,87 és 1,90), mint a 40-49 évesek (2,01) és a 60 éven felüliek (2,28).
- A maximum 8 általános végzettségűek szkeptikusabbnak bizonyultak a téren, hogy a nagy aktivitású radioaktív hulladék esetében a föld alatti tárolók jelentik a legmegfelelőbb megoldást (2,24), mint a magasabb végzettségűek (szakmunkásképző 1,95, érettségi 2,11, felsőfokú 1,82) és kevésbé értenek egyet azzal is, hogy nem kell a jövő generációra hagyni a radioaktív hulladékokkal kapcsolatos megoldást (2,15, szemben a magasabb végzettségűek átlagaival (ami 1,51 és 1,66 között van).

4.5. Javaslatok a Magyarországon eddig keletkezett radioaktív hulladékok elhelyezésére

Felváztunk három variációt az országban ez idáig keletkezett radioaktív hulladékok elhelyezésére, majd megkértük interjúalanyainkat, hogy válasszák ki belőlük a legszimpatikusabbat. A következő arányban választottak megkérdezetteink a lehetőségek közül:

- Itthon, ahol a hulladékok keletkeznek, helyezték tárolóba. 472 fő 58,9%
- Hagyják ott ahol van. 110 fő 13,7%
- Nem tud dönteni. 144 fő 18,0%
- Szállítsák el valami szegényebb afrikai országba, és fizessenek érte. 76 fő 9,4%

➤ A települések választási arányai a lehetőségek közül az alábbiak voltak:

<i>település</i>	<i>Hagyják ott, ahol van.</i>	<i>Szállítsák afrikai országba.</i>	<i>Itthon helyezték el.</i>
Kisnémedi	9,3%	7,2%	83,5%
Órbottyán	24,6%	11,8%	63,6%
Püspökszilágy	11,4%	6,7%	81,9%
Váchartyán	7,6%	20,3%	72,0%
Váckisújfalu	17,1%	7,3%	75,6%
<i>teljes minta</i>	<i>16,7%</i>	<i>11,6%</i>	<i>71,7%</i>

4.6. Az egyes tagállamok és az EU szerepe a radioaktív hulladékok kezelésében; a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezése Magyarországon

Két szempont alapján vizsgáltuk az emberek elképzelését, véleményét arról, hogy szerintük milyen szerepet játszhatna az Európai Közösség a radioaktív hulladék kezelésében, illetve két kérdés alapján mértük annak ismertségét, hogy Magyarországon mennyire megoldott a kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladékok tárolása. Így négy állítás kapcsán nyilatkoztak a válaszadók arról, milyen mértékben értenek egyet az azokban foglaltakkal.

- ✓ Minden EU tagállamnak teljes mértékben felelősnek kellene lennie a saját radioaktív hulladékuk kezeléséért.
- ✓ Az EU-n belül összehangolt és egységes módszereket kellene kifejleszteni a radioaktív hulladék kezelésére.
- ✓ Az atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladékoknak van végleges tárolója Magyarországon.
- ✓ A nem atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladékoknak is van végleges tárolója Magyarországon.

11. számú táblázat

A tagállamok teljes körű felelőssége

álláspont	2015		2013	2011
teljes mértékben egyetért	551 fő	68,7%	75,5%	78,3%
inkább egyetért, mint nem	79 fő	9,9%	8,6%	2,6%

álláspont	2015		2013	2011
inkább nem ért egyet	60 fő	7,5%	1,4%	4,9%
egyáltalán nem ért egyet	94 fő	11,7%	11,0%	13,6%
nem tudja	18 fő	2,2%	3,5%	0,6%
<i>összesen</i>	802 fő	100,0	100,0	100,0

12. számú táblázat

Összehangolt és konzisztens módszereket kell kifejleszteni EU-s szinten

álláspont	2015		2013	2011
teljes mértékben egyetért	488 fő	60,8%	75,0%	74,1%
inkább egyetért, mint nem	105 fő	13,2%	8,0%	4,6%
inkább nem ért egyet	83 fő	10,3%	2,8%	5,4%
egyáltalán nem ért egyet	93 fő	11,6%	10,8%	13,5%
nem tudja	33 fő	4,1%	3,5%	2,4%
<i>összesen</i>	802 fő	100,0%	100,0%	100,0%

13. számú táblázat

Az atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladékoknak van végleges tárolója Magyarországon

álláspont	2015	
teljes mértékben egyetért	429 fő	53,5%
inkább egyetért, mint nem	142 fő	17,7%
inkább nem ért egyet	109 fő	13,6%
egyáltalán nem ért egyet	45 fő	5,6%
nem tudja	77 fő	9,6%
<i>összesen</i>	802 fő	100,0%

14. számú táblázat

A nem atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladékoknak is van végleges tárolója Magyarországon

álláspont	2015	
teljes mértékben egyetért	429 fő	53,5%
inkább egyetért, mint nem	116 fő	14,5%
inkább nem ért egyet	121 fő	15,1%
egyáltalán nem ért egyet	47 fő	5,9%
nem tudja	89 fő	11,0%
<i>összesen</i>	802 fő	100,0%

A válaszlehetőségek sorszámait egy folytonos skálaként értelmezve (ahol az 1-es érték a „teljes mértékben egyetért”, a 4-es pedig a „egyáltalán nem ért egyet” alternatívákat jelöli), kiszámítottuk a főbb statisztikai mutatókat és elvégeztük a háttérváltozói elemzéseket – az alábbi eredménnyel:

Két kérdés kapcsán volt lehetőség korábbi felméréssel történő összehasonlításra. Mindkét esetben (tagállamok felelőssége, tagállamok közötti koordináció szükségessége) nagyobb mértékű „közöny” mutatkozott.

Főbb statisztikai mutatók:

állítás	N	átlag	átlag2013	szórás	min.	max.	módusz
A tagállamok felelőssége.	784	1,61	1,46	1,05	1	4	1
Összehangolt és konzisztens módszerek kellene.	769	1,72	1,47	1,07	1	4	1
Az atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladéknak van végleges tárolója.	725	1,68	--	0,94	1	4	1
A nem atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladéknak van végleges tárolója.	713	1,7	--	0,97	1	4	1

Megjegyzés: a kisebb átlagérték nagyobb mértékű egyetértést mutat.

- Az érintett települések átlagértékeinek összevetése alapján jelentős eltérések mutatkoztak.

település	Tagállamok felelőssége.	Összehangolt és konzisztens módszerek kellene.	Az atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladéknak van végleges tárolója.	A nem atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladéknak van végleges tárolója.
Kisnémedi	2,11	2,08	1,59	1,89
Órbottyán	1,39	1,66	1,56	1,58
Püspökszilágy	2,30	2,01	1,88	2,17
Váchartyán	1,32	1,37	1,75	1,46
Váckisújfalu	1,27	1,54	1,95	1,6
teljes minta	1,61	1,72	1,68	1,7

Megjegyzés: a kisebb átlagérték nagyobb mértékű egyetértést mutat.

- A kor előrehaladásával kisebb az egyetértés három állítás kapcsán: a tagállamok felelőssége (szélső értékek: 1,40 és 1,88); van végleges tárolója az atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladéknak (szélső értékek: 1,59 és 1,96.); van végleges tárolója a nem atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladéknak (szélső értékek: 1,49 és 1,94).
- A maximum 8 általánost végeztek kisebb mértékben értenek egyet az alábbi állításokkal: a tagállamok felelőssége (2,40 és 1,63 alatt); van végleges tárolója az atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladéknak (2,10 és 1,73 alatt); van végleges tárolója a nem atomerőművi eredetű kis és közepes aktivitású hulladéknak (1,94 és 1,74 alatt).

4.7. A radioaktív hulladékokkal kapcsolatos objektív ismeretek

A témakörre vonatkozó ismereteket 7 „igaz-hamis” állítás segítségével mértük fel; a válaszadók saját ismereteikre hagyatkozva döntötték el, minek minősítik az alábbi állításokat:

- ✓ A radioaktív hulladékok különböző kategóriákba sorolhatók, mint például kis, közepes és nagy aktivitású radioaktív hulladékok.
- ✓ Egyes kórházak „termelnek” kis aktivitású radioaktív hulladékot.
- ✓ Egyes nem-nukleáris jellegű iparágak „termelnek” kis aktivitású radioaktív hulladékot.
- ✓ Egyes tudományos kutató központok „termelnek” radioaktív hulladékot.
- ✓ Nagy aktivitású radioaktív hulladékok kizárólag csak atomreaktorokban keletkeznek.
- ✓ Radioaktív hulladék lényegesen kisebb mennyiségben keletkezik, mint más típusú (pl. vegyi) hulladék.
- ✓ Minden radioaktív hulladék egyformán veszélyes.

Általában megállapítható, hogy a lakosság ismeretei jók. Vannak azonban igen elterjedt „tévhittek” is. Utóbbiak közül mindenképpen említést érdemel, hogy a többség azt gondolja, a nagy aktivitású radioaktív hulladékok kizárólag atomreaktorokban keletkeznek, illetve igaznak tartják azt az állítást, hogy minden radioaktív hulladék „nagyon veszélyes”.

15. számú táblázat

A radioaktív hulladékokra vonatkozó objektív ismeretek (N=802 fő)

állítás	igaz		hamis		nem tudja	
	fő	%	fő	%	fő	%
Különböző kategóriái vannak.	627	78,2%	63	7,8%	112	14,0%
Kórházakban is keletkezhet.	685	85,4%	53	6,6%	64	8,0%
Nem nukleáris iparágakban is keletkezhet.	621	77,4%	96	12,0%	85	10,6%
Kutatóközpontokban is keletkezhet.	670	83,5%	46	5,8%	86	10,7%
Nagy aktivitású kizárólag atomreaktorban keletkezhet.	613	76,4%	106	13,2%	83	10,4%
Kisebb mennyiségben keletkezik, mint más típusú hulladék.	565	70,5%	131	16,3%	106	13,2%
Minden radioaktív hulladék egyformán veszélyes.	460	57,4%	247	30,8%	95	11,8%

➤ A települések esetében tapasztalt mutatók (az „igen” válaszok arányai):

állítás	Kisnémedi	Órbottyán	Püspökszilágy	Váchartyán	Váckisújfalu
Különböző kategóriái vannak.	92,2%	69,3%	80,8%	84,7%	81,5%
Kórházakban is keletkezhet.	91,3%	80,4%	90,0%	87,3%	89,2%
Nem nukleáris iparágakban is keletkezhet.	78,3%	80,1%	70,8%	76,0%	76,9%
Kutatóközpontokban	87,0%	79,5%	80,8%	89,3%	90,8%

állítás	Kisnémedi	Órbottyán	Püspökszilágy	Váchartyán	Váckisújfalu
is keletkezhet.					
Nagy aktivitású kizárólag atomreaktorban keletkezhet.	93,0%	68,5%	84,2%	79,3%	69,2%
Kisebb mennyiségben keletkezik, mint más típusú hulladék.	69,6%	73,3%	55,8%	73,3%	76,9%
Minden radioaktív hulladék egyformán veszélyes.	45,2%	58,0%	36,7%	74,7%	73,8%

Megvizsgáltuk, milyen arányban születtek helyes válaszok. Amint az alábbi adatokból kiderül, voltak, akik mind a hét esetben jó választ adtak, de olyanok is, akik egyszer sem. A legtöbben a hétből hat helyesen, egyszer hibásan válaszoltak.

<i>helyes válaszok száma</i>	<i>2015</i>	
0	39 fő	4,9%
1	18 fő	2,2%
2	29 fő	3,6%
3	43 fő	5,4%
4	71 fő	8,9%
5	124 fő	15,5%
6	214 fő	26,7%
7	264 fő	32,9%
<i>összesen</i>	802 fő	100,0%

4.8. A radioaktív hulladékok kezelésének országos gyakorlatára vonatkozó ismeretek

Ebben az évben 4 állítást teszteltünk hasonló módszerrel „igaz-hamis” állítások segítségével e témakörben.

- ✓ A radioaktív hulladék egy részét jelenleg mélyen a föld alatt épült speciális létesítményekbe (tárolókba) helyezik el.
- ✓ Egyes radioaktív hulladékokat megszilárdításuk után acélhordókba csomagolva helyezik el.
- ✓ Egyes radioaktív hulladékokat régebben végső tárolás céljából külföldre szállítottak.
- ✓ Egyes radioaktív hulladékokat átmeneti tárolókba helyeznek el, ameddig nem születik végső döntés a sorsukról (a végső tárolásukról).

16. számú táblázat

A radioaktív hulladékokra vonatkozó objektív ismeretek (N=800 fő)

állítás	igaz		hamis		nem tudja	
	fő	%	fő	%	fő	%
Egy részét föld alatti tárolókban helyezik el.	709	88,4%	38	4,7%	55	6,9%
Egy részét acélhordókba csomagol-	559	69,7%	120	15,0%	123	15,3%

állítás	igaz		hamis		nem tudja	
	fő	%	fő	%	fő	%
ják.						
Egy részét külföldre szállítják.	508	63,4%	143	17,8%	151	17,8%
Egy részét átmeneti tárolókban helyezik el.	515	64,2%	143	17,8%	144	18,0%

- Jelentős különbségeket mutatnak az egyes településeken mért adatok. Az alábbi táblázatban az állításokat „igaz”-nak tartók arányait közöljük (N=akik igennel vagy nemmel válaszoltak).

állítás	Kis-némedi	Órbottyán	Püspökszilágy	Váchartyán	Váckisújfalu
Egy részét föld alatti tárolókban helyezik el.	96,5%	83,5%	95,0%	91,3%	89,2%
Egy részét acélhordókba csomagolják.	83,5%	62,8%	91,7%	60,0%	64,6%
Egy részét külföldre szállítják.	60,0%	56,5%	72,5%	66,7%	81,5%
Egy részét átmeneti tárolókban helyezik el.	61,7%	60,5%	43,3%	81,3%	87,7%

4.9. A radioaktív hulladékok jellemzői

A radioaktív hulladékok jellemzőivel kapcsolatosan azt kérdeztük meg interjúalanyainkat, hogy mely jellemző alapján kategorizálják őket. Legtöbben helyesen a felezési időt említették (N=802 fő):

- felezési idejük 462 fő 57,6%
- sűrűségük 57 fő 7,1%
- színük 27 fő 3,4%

Viszonylag sokan (256 fő, 31,9%) nem vállalkoztak a válaszadásra.

Az érdemi válaszok felhasználásával háttérelmzéseket végeztünk:

- Az érintett települések helyes válaszainak összevetése után szignifikáns eltérések mutatkoztak.

település	2015
Kisnémedi	48,7%
Órbottyán	54,5%
Püspökszilágy	50,8%
Váchartyán	72,7%
Váckisújfalu	67,7%
teljes minta	57,6%

- A férfiak nagyobb aránya válaszolt helyesen (69,1%), szemben a nőkkel (46,3%).

- Az iskolai végzettség emelkedésével nő a helyes válaszok aránya. A két szélső érték: maximum 8 általános 36,7%, felsőfokú 68,1%.
- A 60év felettiak kisebb hányada válaszolt helyesen (43,7%), mint a fiatalabbak (59,2%-70,6% között).

Rákérdeztünk interjúalanyainknál arra is véleményük szerint mekkora a kis- és közepes aktivitású hulladékok legtöbbjének felezési ideje.

- 30 év 328 fő 40,9%
- 200 ezer év 141 fő 17,6%
- 5 perc 14 fő 1,7%

Ezúttal is magas volt azok aránya (319 fő, 39,8%) , akik nem vállalkoztak a válaszadásra.

A helyes válaszok (40,9%) felhasználásával háttérelmzésekét végeztünk:

- A települések helyes válaszainak összevetése után itt is komoly eltéréseket tapasztaltunk.

település	2015
Kisnémedi	30,4%
Örbottyán	38,4%
Püspökszilágy	32,5%
Váchartyán	60,7%
Váckisújfalu	43,1%
<i>teljes minta</i>	<i>40,9%</i>

- A férfiak nagyobb aránya tudta helyesen a választ (50,3%), szemben a nőekkel (31,7%).
- Az életkor csökkenésével csökken a helyes válaszok aránya. A két szélső érték: 18-39 éves 52,1%, 60 felett 30,2%.
- A maximum 8 általánost végzettek kisebb részaránya válaszolt helyesen (21,1%), mint a magasabb végzettségűek (41,8%-48,4% között).

5. Radioaktív Hulladékokat Feldolgozó és Tároló (RHTF)

5.1. A beszállító intézmények ismertsége

Ezúttal a Püspökszilágyi Tárolóba beszállító intézményekre kérdeztünk rá kérdezetteinknél. A válaszadók csaknem kétharmada gondolta azt, hogy tud olyan beszállítót említeni, amely radioaktív hulladékot szállít Püspökszilágyra (515 fő, 64,2%).

- Az 5 településen az alábbi arányban gondolták, hogy tudnak ilyen beszállítót említeni:

település	2015
-----------	------

település	2015
Kisnémedi	50,3%
Órbottyán	62,7%
Püspökszilágy	78,3%
Váchartyán	73,8%
Váckisújfalu	88,3%
teljes minta	64,2%

- A férfiak nagyobb aránya mondta, hogy ismer beszállítókat (69,8%), a nők esetében az arány (58,7%).
- Az iskolai végzettség emelkedésével nagyobb hányad vélte tudni, hogy ismer beszállítókat. A két szélső érték: maximum 8 általános 56,2%, felsőfokú 71,3%.

Megkértük igennel válaszoló interjúalanyainkat, hogy említsenek példákat is a beszállítóra (N=515 fő):

• Kórház/egészségügyi intézmények	312 fő	60,7%
• Paks	146 fő	28,4%
• kutatóintézetek/laborok	100 fő	19,5%
• ipar/gyárak	87 fő	16,9%
• nem tudja	37 fő	7,2%
• egyetemek/iskolák	32 fő	6,2%
• erőművek	18 fő	3,5%
• gyógyszertár/gyógyszer ipar	17 fő	3,3%
• mezőgazdaság	15 fő	2,9%
• vegyi üzemek	11 fő	2,1%
• KFKJ	4 fő	0,8%
• reaktorok	3 fő	0,6%
• SOTE	3 fő	0,6%
• veszélyes hulladék	2 fő	0,4%
• hadsereg	1 fő	0,2%
• elemeket	1 fő	0,2%
• lakóházak	1 fő	0,2%
• boltok	1 fő	0,2%
• dobozok	1 fő	0,2%
• hordókat	1 fő	0,2%

5.2. Az RHTF megnyitásának időpontja

Ebben az évben rákérdeztünk arra is, hogy a lakosság véleménye szerint mióta fogad az RHTF hulladékot.

• 1976 óta	403 fő	50,2%
• 1980 óta	217 fő	27,1%
• 2011 óta	20 fő	2,5%

Válaszadóink egyötöde 162 fő, 20,2% nem tudja a dátumot.

A 403 helyesen válaszoló (50,2%) felhasználásával háttérelmzéseket végeztünk:

- Az 5 településen az alábbi arányban tudták helyesen a válaszokat:

település	2015
Kisnémedi	67,8%
Órbottyán	33,0%
Püspökszilágy	77,5%
Váchartyán	57,3%
Váckisújfalu	46,2%
<i>teljes minta</i>	<i>50,2%</i>

- A férfiak 56,0%-a, a nők 46,0%-a válaszolt helyesen a tároló megnyitásának időpontjára.
- A 60 év felettiak a legtájékozottabbak a kérdésben (60,1%), a 18-39 évesek a legkevésbé tájékozottak (41,0%). A középkorúak arányai (40-49 év 50,0%, illetve 50-59 év 46,5%).

5.3. A szabad tárolókapacitásról alkotott vélemények

Megkérdezetteink 23,7%-a (191 fő) nem rendelkezik információval arra vonatkozóan, hogy mekkora a szabad kapacitás a tárolóban.

• jelentős fejlesztés nélkül csak néhány évig	315 fő	39,3%
• évtizedekig	229 fő	28,6%
• már betelt	67 fő	8,4%

A jól válaszoló megkérdezetteink arányainak felhasználásával háttérelmzéseket végeztünk:

- Az 5 településen az alábbi arányban tudták helyesen a válaszokat:

település	2015
Kisnémedi	37,4%
Órbottyán	13,6%
Püspökszilágy	38,3%
Váchartyán	46,7%
Váckisújfalu	33,8%
<i>teljes minta</i>	<i>28,6%</i>

- A férfiak 33,7%-a, a nők 23,5%-a tudta helyesen a dátumot.

5.4. A tárolóban folyó beruházások

Interjúalanyaink többsége 475 fő (59,2%) úgy tudja, hogy nem folynak beruházások a tárolóban, 327 fő úgy hallotta, hogy vannak munkálatok (40,8%). Ez szignifikánsan nem különbözik a 2013-as 39,4%-tól.

- Településenként azok hányada, akik úgy gondolják folynak beruházások a tárolóban:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	45,2%	50,4%	45,0%
Órbottyán	36,9%	20,0%	13,4%
Püspökszilágy	51,7%	73,6%	10,0%
Váchartyán	36,7%	46,4%	10,0%
Váckisújfalu	43,1%	38,6%	50,0%
teljes minta	40,8%	39,4%	39,4%

- A férfiak nagyobb hányada hallotta, hogy folynak beruházások a tárolóban (45,5%), a nők közül csak 36,1% értesült így.
- A végzettség emelkedésével nő azok aránya, akik hallottak a tárolóban folyó beruházásokról. A két szélső érték: maximum 8 általánost végzettek (32,0); felsőfokú 57,4% (szakmunkásképző 36,1, érettségi 44,1% között).

A beruházásról értesült 327 válaszadónk konkrétan is elmondta milyen típusú fejlesztésekről hallottak (N=327 fő):

• bővítés	166 fő	50,8%
• tárolófejlesztés/korszerűsítés	59 fő	18,0%
• nem tudja	59 fő	18,0%
• védelemmel/biztonsággal kapcsolatos	57 fő	17,4%
• tömörítés, hogy legyen további hely	7 fő	2,1%
• útépítés	7 fő	2,1%
• kerítés építés	3 fő	0,9%
• parkosítás	3 fő	0,9%
• elektronikai hálózat felújítása	2 fő	0,6%
• környezetfejlesztés/kímélés	2 fő	0,6%
• gépi beruházás	2 fő	0,6%
• település felújítása	2 fő	0,6%
• játszótér felújítás	1 fő	0,3%
• kultúrház építés	1 fő	0,3%
• kiszolgáló épületek	1 fő	0,3%
• infrastrukturális beruházás	1 fő	0,3%
• építés	1 fő	0,3%
• iroda építés	1 fő	0,3%
• tárgyalás alatt	1 fő	0,3%
• tisztasággal kapcsolatos építés	1 fő	0,3%

6. A tároló működéséből fakadó hatások

Felmértük ezúttal is a lakosok véleményét arról, hogy szerintük a térségben 38 éve működő radioaktív hulladéktároló következményeként érződik-e annak pozitív vagy negatív hatása. E kérdéskört most is két szinten (szűkebb/családi, valamint település szinten) vizsgáltuk.

6.1. A működésből származtatott lakossági előnyök egyéni/családi szinten

Ebben az évben 110 interjúalanyunk (13,7%) nyilatkozott úgy, hogy ő maga vagy családja előnyösebb helyzetbe került a tároló működése miatt (munkalehetőség, sport- és kulturális lehetőségek terén, stb.). 2013-ban 15,0%-ot, 2011-ben 14,4%-ot mértünk. 636 válaszadónk (79,3%) nem érzékelt előnyöket a tároló miatt, 56 kérdeztünk nem tudott állást foglalni (7,0%)

- A vizsgált települések arányai:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	20,7%	6,5%	31,0%
Órbottyán	12,5%	6,6%	16,2%
Püspökszilágy	17,5%	66,7%	27,3%
Váchartyán	9,9%	2,1%	3,4%
Váckisújfalu	22,0%	8,6%	30,0%
teljes minta	13,7%	15,0%	14,4%

- A férfiak nagyobb arányban érzik úgy, hogy, van pozitív hatása a tároló ittlétének (36,8%), a nők közül csak 36,1% gondolja így.
- A végzettség emelkedésével nő azok aránya, akik hallottak a tárolóban folyó beruházásokról. A két szélső érték: maximum 8 általánost végzettek (32,0); felsőfokú 57,4% (szakmunkásképző 36,1%, érettségi 44,1% között).

Aki szerint maga vagy a családja számára jelentett valamilyen **előnyt** a tároló működése, a következőkkel indokolta döntését (N=110 fő):

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott.

• sportolási lehetőségek/sportpálya	33 fő	30,0%
• utak rendbetétele/zavartalan közlekedés	23 fő	20,9%
• település fejlesztése	20 fő	18,2%
• támogatások	11 fő	10,0%
• munkalehetőségek bővülése	8 fő	7,3%
• orvosi rendelő	8 fő	7,3%
• kulturális programok	6 fő	5,5%
• közösségi (művelődési) házak fejlesztése	5 fő	4,5%
• csatornázás	4 fő	3,6%
• iskola felújítása	4 fő	3,6%
• játszóterek építése	3 fő	2,7%
• beruházások	2 fő	1,8%
• kedvezőbb gázár	1 fő	0,9%
• kutatólaborok	1 fő	0,9%
• temető felújítása	1 fő	0,9%
• hulladékgazdálkodás	1 fő	0,9%
• óvoda építés	1 fő	0,9%

- parkosítás 1 fő 0,9%
- tájékoztatás 1 fő 0,9%
- gázbevezetés 1 fő 0,9%

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott.

6.2. A működésből származtatott lakossági hátrányok egyéni/családi szinten

Ebben az évben rákérdeztünk a működésből származó hátrányokra is egyéni szinten. 42 megkérdeztünk (5,2%) nyilatkozott úgy, hogy ő maga vagy családja hátrányos helyzetbe került a tároló működése miatt, 709 fő (88,2%) szerint nincs ilyen hátrány, 51 válaszadónk nem tudta eldönteni (6,4%).

Tájékoztatásképpen közöljük a nem szignifikáns településenkénti eredményeket:

település	2015
Kisnémedi	5,4%
Órbottyán	7,6%
Püspökszilágy	6,0%
Váchartyán	3,4%
Váckisújfalu	0,0%
teljes minta	5,2%

A 42 kérdeztünk konkrétan a következő hátrányokat sorolta fel:

- egészségügyi 17 fő
- csökken az ingatlan ára/nem lehet eladni 11 fő
- sugárzásveszély 5 fő
- légszennyeződés 2 fő
- vizesedett fal 1 fő
- akárhova megyünk elfordulnak tőlünk 1 fő
- bennünk van a félelem 1 fő
- környezetre gyakorolt negatív hatások 1 fő
- tavaly volt egy probléma a tárolóban 1 fő
- végig repedt a ház 1 fő

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott (1 fő nem említett konkrétumot).

6.3. A működésből származtatott lakossági előnyök település szinten

Idén is válaszadóink majdnem 60%-a gondolja, hogy az itt lakó közösségnek származott előnye a radioaktív hulladéktároló közeli működéséből 476 fő, 59,4% (2013-ban 65,0%, 2011-ben 59,5% volt az eredmény). 256 válaszadónk szerint nem származott előnye a településének a létesítményből (31,9%). Most 70 fő (8,7%) volt azok aránya, akik nem foglaltak állást ez ügyben.

A háttérváltozói összehasonlításban az érdemben válaszolók arányait vettük alapul (702 fő).

- Az 5 településen 2015-ben is igen eltérő módon vélekedtek az előnyöket illetően. Leginkább ezúttal is Kisménediben és Püspökszilágyon volt jellemző a pozitívumok megemlítése.

település	2015	2013	2011
Kisménedi	96,3%	90,8%	93,2%
Órbottyán	37,8%	53,7%	60,9%
Püspökszilágy	92,4%	99,2%	97,9%
Váchartyán	73,7%	74,8%	86,7%
Váckisújfalu	73,8%	80,4%	84,8%
teljes minta	59,4%	65,0%	59,5%

Akik szerint a közösségnek származtak **előnyei** a tároló üzemeltetéséből, a következő pozitívumokat említették (N=476 fő):

• pénz/támogatások	353 fő	74,1%
• fejlesztések/felújítások	68 fő	14,3%
• utak/utcák fejlesztése	46 fő	9,7%
• munkalehetőségek	9 fő	1,9%
• játszótér	7 fő	1,5%
• orvosi rendelő	5 fő	1,1%
• szennyvíztámogatás	4 fő	0,8%
• környezetet rendben tartják	4 fő	0,8%
• infrastrukturális beruházások	3 fő	0,6%
• sportpálya	2 fő	0,4%
• fontos a környező településeknek	2 fő	0,4%
• iskolafejlesztés	2 fő	0,4%
• adó a cégtől	2 fő	0,4%
• Ifjúsági ház	2 fő	0,4%
• rendezvények	2 fő	0,4%
• kulturális programok	1 fő	0,2%
• kultúrház	1 fő	0,2%
• óvodafejlesztés	1 fő	0,2%
• tájház építése	1 fő	0,2%
• másképp nem lenne semmi	1 fő	0,2%
• látogatók	1 fő	0,2%
• köztulajdonban maradt Órbottyán	1 fő	0,2%
• közterületek építése	1 fő	0,2%
• valamit kapnak	1 fő	0,2%
• új parkok	1 fő	0,2%
• ároképítés	1 fő	0,2%

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott.

6.4. A működésből származtatott lakossági hátrányok; település szinten

Ebben az esztendőben mindössze 104 interjúalanyunk (13,0%) vélte úgy, hogy a radioaktív hulladéktároló több évtizedre visszanyúló működése hátrányokat okoz az érintett településeknek. Ez a hányad kisebb, mint az előző felmérések alkalmával volt: 2013-ban 21,5%, 2011-ben mért 20,0%. Kétharmados többséget meghaladó mértéket (576 fő 71,8%) képviseltek azok, akik szerint semmi negatív hatást nem jelentett a létesítmény. A nem nyilatkozók aránya 15,2%, 122 fő volt.

A háttérváltozói összehasonlításban az érdemben válaszolók arányait vettük alapul ezúttal is (680 fő).

- 2013-ban nőttek a hátrányokat említők arányai a 2 évvel ezelőtti adatokhoz viszonyítva (Váchartyánt leszámítva).

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	19,4%	24,8%	15,3%
Örbottyán	14,5%	20,4%	17,2%
Püspökszilágy	23,9%	33,6%	33,3%
Váchartyán	9,2%	25,4%	35,5%
Váckisújfalu	6,9%	37,3%	13,3%
teljes minta	13,0%	21,5%	20,0%

- A férfiak kisebb arányban érzik úgy, hogy, van negatív hatása a településre a tároló jelenlétének (11,0%), a nők közül 19,6% gondolja úgy, hogy van.

Az említett hátrányok listáját most a megbetegedéstől való félelem, nem a az ingatlanok értékcsökkenése vezeti (N=104 fő):

• több a megbetegedés	39 fő	37,5%
• ingatlanárak csökkenése/nehéz eladni	26 fő	25,0%
• környezetvédelmi hátrány	7 fő	6,7%
• emberek ideköltözését meghatározza	4 fő	3,8%
• nem kap elég támogatást a falu	3 fő	2,9%
• veszélyes a radioaktív hulladék/sugárzásveszély	3 fő	2,9%
• aki tud elköltözik	3 fő	2,9%
• kevés pénz	2 fő	1,9%
• bizalmatlanság	2 fő	1,9%
• közel van a lakott területekhez	2 fő	1,9%
• félelem	2 fő	1,9%
• sok üres ingatlan van	2 fő	1,9%
• eddig nem sok dolgot láttunk a pénzekből	1 fő	1,0%
• előítélet	1 fő	1,0%
• később mindennek meglesz az ára	1 fő	1,0%
• megkülönböztetés	1 fő	1,0%
• nem szeretik	1 fő	1,0%
• sok fiatal meghal	1 fő	1,0%
• szennyezés	1 fő	1,0%

- beruházások 1 fő 1,0%
- elmennek a fiatalok 1 fő 1,0%

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott.

6.5. A tároló idetelepítésének hatása a településre az elmúlt évtizedekben

Négyfokozatú nevesített skálán mértük a lakosság véleményét azzal kapcsolatban, hogy miképpen ítélik meg a tároló idetelepítésének településre kifejtett hatását. A válaszok megoszlása a következő volt az említések gyakorisága sorrendjében (N=802 fő):

- kicsit fejlődött a falu 438 fő 54,6%
- nem volt hatással a fejlődésre a tároló 154 fő 19,2%
- nagy fejlődésnek indult a falu 123 fő 15,3%
- visszafejlődött, illetve gátolta a falu fejlődését a tár 29 fő 3,6%

58 fő nem vállalkozott az értékelésre (7,2%)

Az előző két kutatás adatai az alábbiak voltak:

<i>vélemény</i>	2013		2011
Nagy fejlődésnek indult a település.	130 fő	16,3%	10,0%
Kicsit fejlődött a település.	317 fő	39,6%	40,9%
Nem volt hatással a fejlődésre a tároló.	290 fő	36,3%	43,5%
Visszafejlődött, illetve gátolta a település fejlődését a tároló.	4 fő	0,5%	1,1%
nem értékelt	59 fő	7,3%	4,5%
<i>összesen</i>	800 fő	100,0%	100,0%

A háttérváltozói összehasonlításban az alábbi szignifikáns összefüggésekre leltünk:

- A települések különbségei:

település	<i>nagy fejlődésnek indult</i>	<i>kis fejlődésnek indult</i>	<i>nem volt hatással a fejlődésre</i>	<i>visszafejlődött, illetve gátolta fejlődést</i>
Kisnémedi	51,3%	48,7%	--	--
Órbottyán	11,3%	56,6%	24,3%	7,8%
Püspökszilágy	13,7%	71,8%	14,5%	--
Váchartyán	6,4%	57,0%	35,2%	1,4%
Váckisújfalu	7,9%	68,3%	19,0%	4,8%
<i>teljes minta</i>	<i>16,5%</i>	<i>58,9%</i>	<i>20,7%</i>	<i>3,9%</i>

7. A biztonsággal kapcsolatos attitűdök

7.1. Személyes félelmek

Az érintettek többségének (449 fő, 56,0%) semmilyen ellenérzése, félelme nem volt soha a tároló működésével kapcsolatban (2013-ban 70,0%, 2011-ben 56,3% volt az arány). Kissé félt 33,8%-uk, 271 válaszadónk, míg „nagyon félt” 10,2%-uka létesítmény működéséből fakadó káros következményektől.

- A települések különbségei:

17. számú táblázat

**A tárolóval szembeni személyes ellenérzések kérdése; 2015 vs. 2013
(százalékos megoszlás)**

vélemény	Püspöksz.		Kisnémedi		Váckisújfalu		Órbottyán		Váchartyán	
	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013
nem fél	61,7	58,4	61,7	72,8	58,5	50,0	50,3	74,7	59,3	76,4
kicsit fél	31,7	33,6	33,0	20,8	30,8	30,0	36,6	18,2	30,7	20,0
nagyon fél	6,7	8,0	5,2	6,4	10,8	20,0	13,1	7,1	10,0	3,6

- A nők nagyobb arányban félnek a tároló jelenlététől valamilyen mértékben (kissé 36,1%, illetve nagyon 15,8%), mint a férfiak (31,4%, illetve 4,5%).
- A 18-39 évesekben kisebb a tárolótól való félelem (kissé 25,8%, illetve nagyon 6,0%), mint az idősebb korcsoportokban (35,7% felett, illetve 10,2% felett).

Kíváncsiak voltunk arra milyen megfontolások **állnak a félelmek** mögött (N=353 fő):

• betegségek/egészségügyi hatás	152 fő	43,1%
• sugárzásveszély	56 fő	15,9%
• radioaktív anyag kiszivárgása	51 fő	14,4%
• környezetszennyeződés	32 fő	9,1%
• bármilyen balesetek	26 fő	7,4%
• ingatlanárak csökkenése	8 fő	2,3%
• biztonság	7 fő	2,0%
• levegőszennyezés	5 fő	1,4%
• szállítási problémák	4 fő	1,1%
• megbízhatóság	3 fő	0,8%
• veszélyes hulladék	3 fő	0,8%
• nem örülünk neki	2 fő	0,6%
• nincs pontos információja	2 fő	0,6%
• tárolási problémák	1 fő	0,3%
• élőlényekre gyakorolt hatás	1 fő	0,3%
• halmozódás	1 fő	0,3%
• rosszul tervezett létesítmény	1 fő	0,3%
• terrorveszély	1 fő	0,3%
• mégis csak vegyi üzem	1 fő	0,3%
• egy éve is volt egy sugárzás	1 fő	0,3%
• elhelyezésük	1 fő	0,3%
• elriasztja a befektetőket a tároló	1 fő	0,3%
• fél az atomenergiától	1 fő	0,3%
• földszennyezés	1 fő	0,3%
• gyermekei miatt	1 fő	0,3%
• nem lesz fejlődés	1 fő	0,3%

- katasztrófa esetén mi a teendő 1 fő 0,3%

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott.

7.2. A tároló működéséhez köthető veszélyforrások

Felmértük, hogy a tároló körzetében élők szerint mit tartanak a leginkább aggasztó potenciális veszélyforrásnak. Öt lehetséges alternatíva felsorolásával segítettük a válaszadást, de természetesen nyitva hagytuk a lehetőséget egyéb tényezők számára is (egy személy egy tényezőt említhetett). A válaszok alapján kitűnik, hogy a legtöbben a környezetre és az egészségre gyakorolt lehetséges hatásoktól és a működés során bekövetkező radioaktív szivárgás kockázatától tartanak. A megadott alternatívák.

- ✓ A hulladéknak a tároló helyszínre történő szállítása.
- ✓ A működés során bekövetkező radioaktív szivárgás kockázata.
- ✓ Egy terrorista támadás okozta kockázat.
- ✓ A környezetre és az egészségre gyakorolt lehetséges hatások.
- ✓ A helyi ingatlanok árának jelentős csökkenése.
- ✓ Egyik sem.

A megoszlásokból kiderül, hogy 2015-ben relatíve többen félnek a környezetre és az egészségre gyakorolt hatásoktól, mint annak előtte:

18. számú táblázat

A tároló kapcsán leginkább aggasztónak tartott lehetőségek

kockázati tényező	2015		2013	2011
környezeti és egészségügyi	282 fő	35,2%	26,3%	33,0%
radioaktív szivárgás	131 fő	16,3%	24,3%	29,4%
szállítás	84 fő	10,5%	2,1%	9,8%
ingatlanárak esése	60 fő	7,5%	33,0%	9,4%
terrorista támadás	39 fő	4,9%	5,8%	3,8%
egyik sem	187 fő	23,3%	--	--
egyéb	2 fő	0,2%	1,6%	3,6%
nem tudja	17 fő	2,1%	0,7%	11,0%
összesen	802 fő	100,0%	100,0%	100,0%

Az egyéb válaszok:

- balesetveszély 1 fő
 - halálesetek 1 fő
- Az egyes településeken tapasztalt vélemények meglehetősen változatos képet mutatnak.

kockázati tényező	Kisnémedi	Órbottyán	Püspökszilágy	Váchartyán	Váckisújfalu
szállítás	2,6%	16,8%	7,5%	6,7%	4,6%
radioaktív szivárgás	11,3%	22,2%	5,8%	12,0%	23,1%

terrorista támadás	0,0%	5,7%	0,0%	10,7%	4,6%
környezeti és egészségügyi hatások	33,0%	36,1%	44,2%	30,0%	29,2%
ingatlanárak esése	5,2%	6,5%	4,2%	12,0%	12,3%
egyik sem	47,0%	9,4%	38,3%	26,7%	21,5%

7.3. A tároló biztonságának megítélése

A tároló működését a válaszadók a *radioaktív kisugárzás szemszögéből* ötfokozatú skálán (5 – teljes mértékben biztonságos volt ... 1 – egyáltalán nem volt biztonságos) minősítették. A legtöbbben ebben az esztendőben is négyesre értékelték (N=802 fő):

- 1-es 20 fő 2,5%
- 2-es 51 fő 6,4%
- 3-as 193 fő 24,1%
- 4-es 231 fő 28,8%
- 5-ös 210 fő 26,2%

Nem vállalkozott az értékelésre 97 fő (12,0%). Az értékelésre vonatkozó főbb statisztikai mutatók:

<i>N</i>	<i>átlag</i>	<i>szórás</i>	<i>minimum</i>	<i>maximum</i>	<i>módusz</i>
705	3,79	1,04	1	5	4

- Kisnémediben tartanak a legkevésbé az emberek a tároló működésétől.

település	átlag 2015	átlag 2013	átlag 2011
Kisnémedi	4,26	4,32	4,49
Órbottyán	4,19	3,60	3,67
Püspökszilágy	4,16	4,19	3,65
Váchartyán	3,31	4,19	3,72
Váckisújfalu	4,05	3,14	4,00
<i>teljes minta</i>	<i>3,79</i>	<i>3,91</i>	<i>3,71</i>

- A férfiak biztonságosabbnak ítélték a tároló működését (3,96), szemben a hölgyekkel (3,63).

8. A tárolóval kapcsolatos információszolgáltatás

8.1. A tájékoztatással való elégedettség

Ezúttal is felmértük a tárolóval, az ott folyó munkálatokkal kapcsolatos eddigi tájékoztatással való lakossági elégedettséget. Előtte azonban érdeklődtünk arról is válaszadóinknál, hogy mennyire érzik magukat jól informáltként a nukleáris hulladékokat illetően. Megkérdezetteink csaknem fele nem érzi magát túl jól informáltként a témát illetően (N=802 fő):

2015

2013

• nagyon jól informált	23 fő	2,9%	3,0%
• meglehetősen jól informált	240 fő	29,9%	27,7%
• nem túl jól informált	369 fő	46,0%	45,1%
• egyáltalán nem jól informált	124 fő	15,5%	21,4%

46 fő 5,7% nem értékelte informáltságát.

Ezúttal a válaszlehetőségek sorszámaiból egy négyfokozatú skálát képezve háttérelmzéseket végeztünk: z értékelésre vonatkozó főbb statisztikai mutatók:

<i>N</i>	<i>átlag</i>	<i>szórás</i>	<i>minimum</i>	<i>maximum</i>	<i>módusz</i>
756	2,79	0,75	1	4	2

- Kisnémediben tartják leginkább informálnak magukat a lakosok.

település	2015
Kisnémedi	2,52
Örbottyán	3,05
Püspökszilágy	2,58
Váchartyán	2,62
Váckisújfalu	2,59
<i>teljes minta</i>	<i>2,79</i>

- A férfiak inkább érzik magukat jól informálnak (2,66), szemben a nőkkel (2,91).
- Az iskolai végzettség növekedésével egyre informáltabbnak tartják magukat a lakosok. A szélső értékek: maximum 8 általános 2,93, felsőfokú 2,60.

A tárolóval, a tárolóban folyó munkálatokkal kapcsolatos információ nyújtását az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékeltük (5 – teljes mértékben elégedett ... 1 – egyáltalán nem elégedett) 3,54-es átlagérték született (szemben a 2013-mas 3,31-el és a 2011-es 3,13-as értékkel), így pozitív irányú elmozdulásról számolhatunk be a tájékoztatással való elégedettség tekintetében (N=802 fő):

Az értékek megoszlása:

• 1-es	24 fő	3,0%
• 2-es	88 fő	11,0%
• 3-as	225 fő	28,1%
• 4-es	240 fő	29,9%
• 5-ös	142 fő	17,7%

Nem válaszolt 83 fő (10,3%) Az értékelésre vonatkozó főbb statisztikai mutatók:

<i>N</i>	<i>átlag</i>	<i>szórás</i>	<i>minimum</i>	<i>maximum</i>	<i>módusz</i>
737	3,54	1,04	1	5	4

- Az átlagok az utolsó három mért időszakban fálvanként:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	4,10	4,20	4,44
Órbottyán	3,03	2,57	2,75
Püspökszilágy	4,06	3,69	3,70
Váchartyán	3,90	3,74	3,73
Váckisújfalu	3,51	3,42	4,39
<i>teljes minta</i>	<i>3,54</i>	<i>3,31</i>	<i>3,13</i>

- A maximum 8 általánost végzetek (3,80) elégedettebbek, mint a magasabb végzettségűek (a felsőfokú végzettséggel rendelkezők és az érettségizettek átlaga 3,45, a szakmunkásképzőt végzetek értéke 3,56).

8.2. Bővebb információk igénye a tárolóban folyó beruházással kapcsolatosan

Válaszadónk közül 178 fő (22,2%) igényelne bővebb tájékoztatást a tárolóban folyó beruházásról, de 624 fő, 77,8% nem kíváncsi jobban az ott folyó fejlesztésre. A 2013-mas arány 34,46 2011-es arány ennél magasabb 40,0% volt.

- A falvak érdeklődésének arányai:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	15,7%	13,6%	21,7%
Órbottyán	27,0%	44,1%	62,5%
Püspökszilágy	19,2%	46,4%	6,0%
Váchartyán	14,7%	20,7%	8,9%
Váckisújfalu	30,8%	32,9%	4,0%
<i>teljes minta</i>	<i>22,2%</i>	<i>34,6%</i>	<i>40,0%</i>

- Az iskolai végzettség emelkedésével nőtt azok aránya, akik érdeklődnek a tárolóban történő események iránt. A két szélső érték: maximum 8 általános 12,5%, felsőfokú 28,7%. A középfokú végzettségűek arányai 22,1% és 24,6% az érettségizettek esetében.

A beruházás iránt érdeklődők elmondták azt is, hogy mi érdekelné őket leginkább (N=178 fő):

- biztonságosság 68 fő 38,0%
- minden 29 fő 16,2%
- beruházások/fejlesztések 26 fő 14,5%
- bővítés 11 fő 6,1%
- tárolás 9 fő 5,0%
- lakosságra való hatások 8 fő 4,5%
- radioaktivitás jelentése 7 fő 3,9%
- kockázati tényezők 6 fő 3,4%
- környezetre való hatás 5 fő 2,8%
- emberi hibák kizárása 4 fő 2,2%
- pontosan mit csinálnak 4 fő 2,2%
- technológiák/szabályok betartása 4 fő 2,2%
- szállítás 4 fő 2,2%

• hány évig jön még a hulladék	3 fő	1,7%
• hatástanulmányok	3 fő	1,7%
• mekkora területre terjeszkednek és meddig	3 fő	1,7%
• mennyibe került	3 fő	1,7%
• teremtenek-e munkahelyet	2 fő	1,1%
• általános dolgok	2 fő	1,1%
• mennyi idő alatt ürítik ki	1 fő	0,6%
• földrengéskor nem szivárogo-e	1 fő	0,6%
• hány évre nyújt garanciát	1 fő	0,6%
• hogyan teszik vonzóbbá a környezetet	1 fő	0,6%
• lehet e terrortámadás	1 fő	0,6%
• hatással lesz- e a gazdaságra a településen	1 fő	0,6%
• hulladékok	1 fő	0,6%
• időjárással kapcsolatos környezeti hatások	1 fő	0,6%
• sokan sokfélét mondanak	1 fő	0,6%
• több lakossági fórum kell	1 fő	0,6%

Megjegyzés: Egy válaszadó több választ adhatott.

9. Információs csatornák

A témakör kapcsán először azt vizsgáltuk, hogy a felmérést megelőző időszakban a térségben élőkhez **milyen csatornák** közvetítésével jutottak el a püspökszilágyi radioaktív hulladéktároló működésével kapcsolatos információk. Ezt követően a **hitelesség** és a **közérthetőség** szempontjai alapján értékeltettük az információforrásokat, majd a jövőre vonatkozóan azt mértük fel, hogy elsősorban **kiktől** és milyen közvetítőkön keresztül **igényli** a lakosság a tájékoztatást.

9.1. Az eddig összegyűjtött információk csatornái

A következő táblázat a különböző információs csatornák használatának arányait mutatja be az említések gyakorisága sorrendjében. Az adatok alapján a legtöbben a térségi médiumokban megjelenő hírekből informálódnak.

19. számú táblázat

Az eddig begyűjtött információk csatornái a tárolóval kapcsolatban (N=800 fő)

a médiumok fajtái	2015		2013	2011
térségi és helyi médiumok (újság, kábeltévé)	477 fő	59,5%	52,6%	31,1%
ismerősök	406 fő	50,6%	45,1%	56,9%
lakossági fórumok, rendezvények	206 fő	25,7%	25,6%	15,5%
országos médium (sajtó, TV, rádió)	163 fő	20,3%	6,8%	5,8%
Internet	115 fő	14,3%	7,5%	10,8%
az illetékes szakemberek (RHK, RHFT)	88 fő	11,0%	11,0%	6,5%
eddig sehonnan	72 fő	9,0%	12,1%	8,9%
kiállításokról, bemutató termekből	62 fő	7,7%	7,1%	6,5%
a település önkormányzata	14 fő	1,7%	22,6%	25,8%
egyéb helyekről	5 fő	0,6%	4,5%	6,5%

Egyéb említett információforrások (5 fő):

- Paks 2 fő
- ITT 1 fő
- külföldi média 1 fő
- közlekedési táblák 1 fő

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott.

9.2. A hitelesnek tartott információs csatornák

Érdeklődtünk arról is válaszadóinknál, hogy milyen csatornákat fogadna el hitelesnek a tervezett tárolóval kapcsolatosan.

A következő táblázat azt szemlélteti (az említések gyakorisága sorrendjében), hogy az egyes információs csatornák közül melyiket milyen arányban tartaná hitelesnek a lakosság:

20. számú táblázat

A hitelesnek tartott információs csatornák

információs csatornák	2015		2013	2011
helyi sajtó/Hétköznap	384 fő	47,9%	48,4%	35,0%
a tárolót üzemeltető szakemberek	261 fő	32,5%	45,4%	40,4%
környezetvédők	258 fő	32,2%	29,4%	26,8%
önkormányzatok	208 fő	25,9%	41,7%	55,4%
radioaktív hulladék kezelésével megbízott nemzeti ügynökség	191 fő	23,8%	30,5%	14,9%
tudósok	162 fő	20,2%	21,0%	19,6%
országos sajtó	134 fő	16,7%	4,3%	8,9%
országgyűlési képviselők	47 fő	5,9%	3,3%	2,5%
kormány	46 fő	5,7%	1,0%	5,0%
nukleáris ipar	45 fő	5,6%	1,3%	4,1%
Európai Unió	42 fő	5,2%	2,3%	4,5%
egyéb	30 fő	3,7%	4,1%	4,1%
pedagógusok	26 fő	3,2%	3,0%	3,3%

56 fő (7,0%) nem vállalkozott a válaszadásra.

Egyéb válaszok, illetve említett csatornák (33 fő):

- ismerős 22 fő
- szórólapok 2 fő
- ITT 1 fő
- nyílt nap 1 fő
- független szakember 1 fő
- paksi szakemberek 1 fő
- a szomszéd falu polgármestere 1 fő

9.3. A leginkább közérthetőnek tartott információs csatornák

A **leginkább közérthetőként** számon tartott információs csatornák a következők (N=802 fő):

21. számú táblázat

A leginkább közérthetőnek tartott információs csatornák

információs csatornák	2015		2013	2011
helyi sajtó/Hétköznap	202 fő	25,2%	22,3%	18,6%
a tárolót üzemeltető szakemberek	108 fő	13,5%	19,0%	13,4%
környezetvédők	82 fő	10,2%	12,6%	7,0%
önkormányzatok	73 fő	9,1%	21,3%	24,1%
tudósok	66 fő	8,2%	6,8%	2,8%
radioaktív hulladék kezelésével megbízott RHK Kft.	61 fő	7,6%	7,2%	5,6%
országos sajtó	52 fő	6,5%	0,6%	2,8%
egyéb	22 fő	2,7%	2,8%	3,1%
pedagógusok	9 fő	1,1%	0,3%	0,8%
kormány	9 fő	1,1%	0,1%	0,6%
országgyűlési képviselők	9 fő	1,1%	0,3%	0,1%
nukleáris ipar	4 fő	0,5%	0,1%	0,6%
EU	1 fő	0,1%	0,6%	1,0%
összesen	802 fő	100,0%	100,0%	100,0%

104 interjúalanyunk (13,0%)nem vállalkozott a válaszadásra.

9.4. Az információs csatorna, amelynek elsősorban feladata lenne a tájékoztatás

Válaszadóink megnevezték azt az információs csatornát is, amelynek **leginkább** feladata (kvázi kötelessége) lenne, hogy tájékoztassa a lakosságot a térségben működő radioaktív hulladéktárolóval kapcsolatosan (N=802 fő):

22. számú táblázat

Kinek a feladata elsősorban a tájékoztatás?

információs csatornák	2015		2013	2011
önkormányzatok	238 fő	29,7%	38,3%	40,4%
helyi sajtó	191 fő	23,8%	16,6%	17,9%
a tárolót üzemeltető szakemberek	152 fő	19,0%	32,8%	34,0%
tudósok	74 fő	9,2%	4,6%	2,3%
HÉTköznap újságnak	36 fő	4,5%	--	--
környezetvédők	35 fő	4,4%	4,6%	2,1%
országos sajtó	33 fő	4,1%	1,6%	1,8%
országgyűlési képviselők	22 fő	2,7%	1,1%	0,9%
Vízió Stúdió kábeltévének	16 fő	2,0%	--	--
egyéb	5 fő	0,6%	1,1%	0,4%
összesen	802 fő	100%	100%	100%

Az egyéb válaszok az alábbiak voltak:

- paksi szakemberek 1 fő
- senkinek 1 fő
- kormány 1 fő
- beszállítók 1 fő
- nem válaszol 1 fő

9.5. Az információs csatorna, amelytől várják a tájékoztatás

Amellett, hogy melyik információs csatornának lenne „kötelessége” tájékoztatni a lakosságot a tárolóval kapcsolatban érdeklődtünk arról is, hogy milyen forrásokból várják az információt a falvak lakói. Zárt kérdést alkalmaztunk: az interjúalanyok a megadott listából többet is megjelölhettek, és természetesen ki is egészíthették azt „egyéb” forrásokat megemlítve.

A következő táblázat az említések gyakorisága sorrendjében mutatja be azokat az információs forrásokat, ahonnan a legnagyobb arányban várják a tájékoztatást a lakosok:

23. számú táblázat

Az információs csatornák, amelyektől a tájékoztatást várja a lakosság

információs csatornák	2015		2013	2011
helyi sajtó	382 fő	47,6%	51,8%	56,6%
a tárolót üzemeltető szakemberek	194 fő	24,2%	30,0%	37,0%
HÉTKözlap újság	191 fő	23,8%	32,0%	24,8%
Internet	149 fő	18,6%	14,0%	21,1%
lakossági fórum	148 fő	18,5%	37,5%	29,9%
országos TV, rádió	148 fő	18,5%	11,4%	12,9%
helyi TV	126 fő	15,7%	19,6%	17,6%
országos sajtó	117 fő	14,6%	7,0%	14,0%
hírlevél	107 fő	13,3%	16,4%	21,5%
közmeghallgatás	73 fő	9,1%	13,9%	6,9%
teleplátogatás	47 fő	5,9%	8,6%	7,8%
egyéb	24 fő	3,0%	3,5%	2,9%

Egyéb információs csatornát említett 24 fő:

- önkormányzattól 13 fő
- szakemberektől 4 fő
- ismerős, baráttól 3 fő
- senkitől 1 fő
- személyes levélből 1 fő
- tudósoktól 1 fő
- nem válaszol 1 fő

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott.

9.6. A Pakson létesített bemutatóterem

A Pakson létesített bemutatóteremben (ahol a látogató a Püspökszilágyon létrehozott tárolóról is tapasztalatot szerezhethet) a lakosság 8,4%-a 67 fő járt. Akik nem jártak, azok közül nem is tervezi 504 válaszadónk (62,8%), de 231 fő (28,8%) tervezi.

- Az 5 településen az alábbi arányban volt ismert a bemutatóterem:

település	járt ott	nem járt ott, de tervezi	nem járt ott, de nem is tervezi
Kisnémedi	4,3%	10,4%	85,2%
Órbottyán	9,9%	35,5%	54,5%
Püspökszilágy	4,2%	21,7%	74,2%
Váchartyán	7,3%	36,7%	56,0%
Váckisújfalu	16,9%	20,0%	63,1%
<i>teljes minta</i>	<i>8,4%</i>	<i>28,8%</i>	<i>62,8%</i>

- A férfiak nagyobb része járt ott (10,1%) és tervezi a látogatást (33,2%), szemben a nőkkel (6,7% és 24,56%).
- A legalább érettségivel rendelkezők nagyobb aránya látogatta meg a paksi bemutatótermet (11,4% felett), mint az alacsonyabb végzettségűek (6,5% alatt).
- Az 50 év alattiak nagyobb aránya látogatta meg a paksi bemutatótermet (10,1% felett), mint az idősebbek (7,8% alatt).

10. Az Izotóp Tájékoztató Társulás; ismeretek, várakozások, értékelés

10.1. Ismeretek, információk

A válaszadók folyamatosan növekvő hányada, idén majdnem kétharmada 501 fő 62,5% hallott már az Izotóp Tájékoztató Társaságról (2013-ban 54,4%, 2011-es 50,8% volt az arány). Nem hallotta a szervezet nevét 301 fő, 37,5%.

- Az 5 település mindegyikén (eltérő mértékben) nőtt az ITT ismertsége:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	67,0%	80,0%	88,3%
Órbottyán	44,0%	30,9%	42,5%
Püspökszilágy	76,7%	92,8%	84,0%
Váchartyán	93,3%	67,1%	80,0%
Váckisújfalu	56,9%	28,6%	14,0%
<i>teljes minta</i>	<i>62,5%</i>	<i>54,4%</i>	<i>50,8%</i>

- A férfiak nagyobb hányadban ismerik az ITT-t (68,1%), mint a nők (56,9%).

Azok körében, akik ismerték a Társulást (vagy hallottak már arról), elmondták azt is, hogy kik a tagjai és mi a célja: (N= 501 fő):

A válaszadók szerint **a társulás tagjai** (N= 435 fő):

• Püspökszilágy	330 fő	65,9%
• Váchartyán	325 fő	64,9%
• Kisnémedi	282 fő	56,3%
• Váckisújfalu	216 fő	43,1%
• Órbottyán	213 fő	42,5%
• nem tudja	75 fő	15,0%
• környező települések	37 fő	7,4%
• Galgamácsa	17 fő	3,4%
• Vácegres	13 fő	2,6%
• Vácduka	10 fő	2,0%
• Vácrátót	4 fő	0,8%
• Csomád	2 fő	0,4%
• Veresegyház	2 fő	0,4%
• Erdőkertes	1 fő	0,2%
• Paks	1 fő	0,2%
• Vác	1 fő	0,2%

A Társulás létrehozásának **céljairól** alkotott vélemények (N=501 fő):

• tájékoztatás	284 fő	56,7%
• nem tudja	117 fő	23,4%
• információ megosztása a lakossággal	44 fő	8,8%
• pénz megfelelő elosztása	24 fő	4,8%
• biztonságos működtetés	15 fő	3,0%
• üzemeltetésért felelősek	14 fő	2,8%
• ellenőrzés	11 fő	2,2%
• felügyelet	10 fő	2,0%
• fejlesztés	9 fő	1,8%
• védelem	7 fő	1,4%
• katasztrófa elhárítás	6 fő	1,2%
• radioaktivitás élettani veszélyeiről tájékoztatás	6 fő	1,2%
• megnyugtató a környezetet	5 fő	1,0%
• beszámoló a radioaktív anyagokról	3 fő	0,6%
• összefogja az ilyen jellegű intézményeket	3 fő	0,6%
• beruházások	2 fő	0,4%
• tájékoztatni milyen a feldolgozás	1 fő	0,2%
• káros anyag kibocsátás	1 fő	0,2%
• bemutatótermék működtetése	1 fő	0,2%
• területi összefogás	1 fő	0,2%
• bemutató szervezése	1 fő	0,2%
• laboratórium irányítása	1 fő	0,2%
• koordináció	1 fő	0,2%

- munkahelyteremtés 1 fő 0,2%

Megjegyzés: egy válaszadó több választ is adhatott.

10.2. Hiányérzet (elvárások) a Társulás tevékenységével kapcsolatban

A Társulásról ismeretekkel rendelkezők körében azt is felmértük, hogy **mit várnak el** (hiányolnak eddigi tevékenységét ismerve) az Izotóp Információs Társulástól a jövőben (N= 435 fő):

10.3. A társulás tevékenységének („hasznosságának”) értékelése

Végezetül tapasztalataik és információik alapján értékelték az érintett települések lakói a Társulás eddigi tevékenységét az iskolai osztályzatoknak megfelelően (5 – nagyon hasznos ... 1 – egyáltalán nem hasznos). A legtöbben ezúttal négyesre értékelték (N=501 fő).

- 1-es 8 fő 1,6%
- 2-es 26 fő 5,2%
- 3-as 114 fő 22,8%
- 4-es 170 fő 33,9%
- 5-ös 130 fő 25,9%

Nem vállalkozott a válaszadásra 53 válaszadónk (10,6%). Az értékelésre vonatkozó főbb statisztikai mutatók:

<i>N</i>	<i>átlag</i>	<i>szórás</i>	<i>minimum</i>	<i>maximum</i>	<i>módusz</i>
448	3,87	0,96	1	5	4

2013-ban 3,72, 2011-ben 3,74-as átlagérték született.

- Az 5 településen az alábbi átlagok alakultak ki a legutóbbi két kutatás során:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	4,11	3,96	4,38
Örbottyán	3,48	3,71	3,85
Püspökszilágy	3,91	3,56	3,81
Váchartyán	4,06	3,80	3,31
Váckisújfalu	4,06	3,00	4,00
<i>teljes minta</i>	<i>4,14</i>	<i>3,72</i>	<i>3,74</i>

- A férfiak hasznosabbnak értékelik a társulás tevékenységét (3,96), mint a nők (3,75).
- Az iskolai végzettség emelkedésével nő az elégedettség is a társulás működésével, hasznosságával összefüggésben. A két szélső érték: maximum 8 általános (3,73), felsőfokú (4,18).

10.4. A Kisnémediben létesített bemutatóterem

A lakosság egyre nagyobb hányada 482 fő 60,1% hallott arról, hogy Kisnémediben a tároló tevékenységét ismertető bemutatóterem épült (2013-ban 50,7%, 2011-ben 50,3% volt az arány).

- Az 5 településen az alábbi arányban volt ismert a bemutatóterem:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	93,0%	92,4%	96,7%
Órbottyán	34,9%	25,6%	30,9%
Püspökszilágy	88,3%	76,8%	95,0%
Váchartyán	68,7%	55,7%	67,8%
Váckisújfalu	66,2%	61,4%	92,0%
<i>teljes minta</i>	<i>50,7%</i>	<i>50,7%</i>	<i>50,3%</i>

- A férfiak nagyobb aránya hallott a bemutatóteremről (64,1%), a nőkhöz viszonyítva (56,2%).

Azok közül akik hallottak már a bemutatóteremről (482 fő) 214 fő, 44,4% járt eddig ott (2013-ban 30,5%, 2011-ben 39,2% volt az arány).

- A különböző településeken az alábbi arányban vannak olyanok, akik jártak már a bemutatóteremben:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	54,2%	59,2%	65,5%
Órbottyán	33,3%	16,1%	29,3%
Püspökszilágy	32,1%	22,9%	29,5%
Váchartyán	50,5%	21,8%	31,1%
Váckisújfalu	67,4%	23,3%	63,0%
<i>teljes minta</i>	<i>44,4%</i>	<i>30,5%</i>	<i>39,2%</i>

- A férfiak nagyobb aránya volt a bemutatóteremben (48,6%), a nőkhöz viszonyítva (39,6%).
- Az iskolai végzettség emelkedésével nő azok aránya, akik voltak a bemutatóteremben. A két szélső érték: maximum 8 általános (23,1%), felsőfokú (61,1%).
- A 60 év felettiak kisebb hányada látogatta meg eddig a bemutatótermet (29,6%), mint a fiatalabbak (47,3-58,7% között).

A személyes tapasztalattal rendelkezők (N=214 fő) igen hasznosnak találták a bemutatóteremben látottakat. A hasznosságot most is az iskolai osztályzatoknak megfelelően értékelték:

- 1-es 2 fő 0,9%
- 2-es 2 fő 0,9%
- 3-as 22 fő 10,3%
- 4-es 67 fő 31,3%

- 5-ös 121 fő 56,6%

<i>N</i>	<i>átlag</i>	<i>szórás</i>	<i>minimum</i>	<i>maximum</i>	<i>módusz</i>
214	4,42	0,79	1	5	5

2013-ban 4,48, 2011-ben 4,33-as átlagot mértünk.

➤ A települések átlagai:

település	2015	2013	2011
Kisnémedi	4,60	4,51	4,71
Órbottyán	3,85	4,36	4,27
Püspökszilágy	4,79	4,23	4,20
Váchartyán	4,56	4,65	4,05
Váckisújfalu	4,14	4,70	4,00
<i>teljes minta</i>	<i>4,42</i>	<i>4,48</i>	<i>4,33</i>

10.5. Néhány rendezvény, tájékoztatás ismertsége

Felsoroltunk interjúalanyainknak néhány olyan rendezvényt, amit a radioaktív hulladékokkal kapcsolatos tájékoztatással összefüggésben tartottak, illetve olyan létesítményeket, amit ezzel összefüggésben lehet látogatni, majd arról érdeklődtünk válaszadóinknál, hogy hallottak-e ezekről, illetve meglátogatták-e őket. A válaszok megoszlása a következőképpen alakult (N=802 fő):

24. számú táblázat

A rendezvények látogatottsága, ismertsége

rendezvények	részt vett	hallott róla	nem hallott róla
Látogatások a Paksi Atomerőműbe	6,6%	50,4%	43,0%
Látogatások Budapesten az Oktató Reaktorba	1,2%	34,0%	64,8%
Lakossági fórumok, gyűlések a radioaktív hulladék-tároló kérdéskörében	15,3%	54,4%	30,3%
Tájékoztatók az egyes településeken	16,3%	53,7%	30,0%
Látogatás, illetve Nyílt Nap az RHFT-ben	12,2%	52,7%	35,0%

Összesen 224 interjúalanyunk (27,9%) nyilatkozott úgy, hogy részt vett valamelyik rendezvényen. Ők értékelték is ezek hasznosságát az iskolai osztályzatoknak megfelelően. (5 – nagyon hasznos ... 1 – egyáltalán nem hasznos). A legtöbbben ezúttal négyesre értékelték (N=224 fő).

- 1-es 5 fő 2,2%
- 2-es 5 fő 2,2%
- 3-as 29 fő 12,9%
- 4-es 62 fő 27,7%
- 5-ös 123 fő 54,9%

Nem vállalkozott a válaszadásra 5 válaszadónk (2,2%). Az értékelésre vonatkozó főbb statisztikai mutatók:

<i>N</i>	<i>átlag</i>	<i>szórás</i>	<i>minimum</i>	<i>maximum</i>	<i>módusz</i>
219	4,38	0,80	2	5	5

➤ A települések átlagai:

település	2015
Kisnémedi	4,71
Örbottyán	4,06
Püspökszilágy	4,66
Váchartyán	4,46
Váckisújfalu	3,84
<i>teljes minta</i>	<i>4,38</i>

➤ A 60 év felettek kevésbé tartották hasznosnak a rendezvényeken való részvételt (4,09), mint a fiatalabbak (4,40-4,61 között).

10.6. Az ITT településein a Központi Nukleáris Alapból finanszírozott fejlesztések ismertsége

Megkérdeztük válaszadóinkat milyen fejlesztésekről hallottak falujukban, amit az RHK közreműködésével a Központi nukleáris alapból finanszíroztak. Az alábbi válaszokat gyűjtöttük csokorba (N=802 fő):

• útjavítás/felújítás	115 fő	14,3%
• járda rendbetétele	75 fő	9,4%
• szabadidő/sportközpont építése	59 fő	7,4%
• épületek felújítása	56 fő	7,0%
• orvosi rendelő	43 fő	5,40%
• bővítés	38 fő	4,7%
• játszótér építése	35 fő	4,4%
• vízelvezető rendszer fejlesztése	31 fő	3,9%
• közterületek rendbetétele	25 fő	3,1%
• fejlesztések	22 fő	2,7%
• Ifjúsági ház	12 fő	1,5%
• közvilágítás	10 fő	1,2%
• csatornázás	9 fő	1,1%
• bemutatóterem	8 fő	1,0%
• biztonsági fejlesztés	7 fő	0,9%
• önkormányzati fejlesztés	7 fő	0,9%
• település fejlesztése	5 fő	0,6%
• árokjavítás	5 fő	0,6%
• nem történt semmi	4 fő	0,5%
• erdei iskola	3 fő	0,4%
• borház	2 fő	0,2%
• tájház építése	2 fő	0,2%

• kultúrház	1 fő	0,1%
• rendezvények	1 fő	0,1%
• kábel tv	1 fő	0,1%
• faliújság	1 fő	0,1%
• infrastruktúra növekedése	1 fő	0,1%
• önkormányzati pályázatok	1 fő	0,1%
• gáz kiépítés	1 fő	0,1%
• előadás	1 fő	0,1%
• faapritékkal működő kazán	1 fő	0,1%
• fényújság	1 fő	0,1%
• haszongépjárművek hiányán dolgoznak	1 fő	0,1%
• Szilárd Leo Általános Iskola verseny	1 fő	0,1%
• távközlés	1 fő	0,1%
• villanyhálózat	1 fő	0,1%
• autóbusz vásárlás	1 fő	0,1%
• beruházások	1 fő	0,1%

Konkrétan is felsoroltuk az RHK közreműködésével létrejött beruházásokat, majd megkérdeztük interjúalanyainkat, hogy hallottak-e ezekről. Volt olyan fejlesztés, amit mindenkitől megkérdeztünk és voltak olyanok is, amit csak az adott településen kérdeztünk meg, ahol a beruházás történt.

Mindenkitől kérdeztünk olyan beruházások ismertsége, amit az RHK támogatott (N= 802 fő):

• Fényújság	301 fő	37,5%
• Mikrobuszváltás	256 fő	31,9%
• Bemutatóterem felújítás	243 fő	30,3%

Az adott településen végrehajtott RHK által támogatott fejlesztések (N= a települések mintája):

Kisnémedi

• A Fő utca térkövezése, vízelvezetésének megoldása	99,1%
• Járdák kialakítása	92,2%
• Villamos hálózat fejlesztése	90,4%

Órbottyán

• Állomás utcai park felújítása, játszótér kialakítása	79,0%
• Az önkormányzat konyhájának felújítása	54,0%

Püspökszilágy

• Műfüves kispálya kialakítása	89,2%
--------------------------------	-------

- Szabadidő és Sport Központ kiépítése 95,0%
- Aranypatak medrének tisztítása 64,2%
- Orvosi rendelő felújítása 93,3%

Váchartyán

- Önkormányzati közutak felújítása 88,7%
- Vízvezető rendszerek kialakítása 84,7%

Väckisújfalu

- Orvosi rendelő kialakítása, felszerelése 78,5%
- Tájház megvalósítása 86,2%
- Térköves járdák építése, vízvezetés kialakítása 64,6%

10.7. Kérdések az RHK Kft-hez

Interjúnk végén lehetőséget adtunk válaszadóinknak arra, hogy „üzenjenek” az RHK Kft-nek, felvessenek olyan problémákat, amelyek érdeklik őket és választ szeretnének kapni ezekkel kapcsolatosan. A következő észrevételeket jegyeztük le, úgy ahogy elhangzottak:

- mennyire biztonságos a tároló 15 fő
- meddig lesz még itt a tároló 13 fő
- lehetséges betegségekről 11 fő
- pénzekről való beszámolás 10 fő
- mennyire veszélyes a tároló 8 fő
- a bővítésről 8 fő
- a tárolóról 8 fő
- a fejlesztésekről 7 fő
- bővebb információt szeretnénk 6 fő
- lesz-e munkahelyteremtő beruházás 6 fő
- miért van annyi rákos megbetegedés a faluban 4 fő
- hogyan védekeznek a szándékos károkozással szemben 2 fő
- a sugárzásról 2 fő
- hatástanulmányok bemutatásáról 2 fő
- talajvízről 2 fő
- tervezik interaktívabb formában tájékoztatni a lakosságot 2 fő
- a szállításról 2 fő
- hogyan védekeznek az emberi hibák ellen 2 fő
- mekkora lesz a végleges kapacitása ha megtelik 1 fő
- mi lesz ha baleset történik 1 fő
- magára a szervezetre vonatkozóan 1 fő
- hogyan előzik meg hogy ne legyen soha sugárzás 1 fő
- mikortól lesznek élhetőbb körülmények 1 fő
- műszaki megvalósítási módokról 1 fő
- nyugdíjas klub kerítésének felújításáról a támogatásokból 1 fő

- a patak elég koszos 1 fő
- rendezvényekről 1 fő
- az egész menetéről 1 fő